UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK WUPPERTAL
BERGISCHE UNIVERSITÄT WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

Liber nonus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1372

Visual Library

ὁ δ' ἀλίβας καὶ ὁ σκελετός, ὅτι τοῖς νεκροῖς γέγονε, λοιδορουμένης τὰ ὀνόματα τῆς γηρότητος ἔτι, τὸ μὲν αἷμα κυριωτάτῳ τῶν ἐν ἡμῖν ἔχον δύναμιν, ἅμα καὶ θερμόν ἐστι καὶ ὑγρόν· τὸ δὲ γῆρας, ἀμφοῖν ἐνδεές. ἔοικε δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ περιόδου οἷον γῆρας εἶναι τὸ φθινόπωρον. οὔπω γὰρ ἥκει τὸ ὑγρόν, οὐκέτι δὲ θερμὸν ἐρρώπαν. δεῖγμα δὲ γεγενὸς ἀτεχνῶς γηρότητος ἅμα καὶ ψυχρότητος, ὀπισθοφθορὴ ποιεῖ τὰ σώματα πρὸς τὰς νόσους. τοῖς δὲ σώμασι τὰς ψυχὰς συμπαθεῖν ἀνάγκη, καὶ μάλιστα παχυμερεῖ τοῦ πνεύματος ἀμαυροῦσθαι τὸ μαντικόν, ὥσπερ κάππεθον ὁμίχλης διαπιμπλάμενον. οὐδὲν οὖν φανὸν, οὐδὲν ἐναργὲς οὐδὲ εὔσημον ἐν τοῖς φαντασίαις ἀποδίδωσι, μένει δὲ παχὺ καὶ ἀλαμπὲς καὶ συνεσταλμένον ἐστίν.

A ἀλίβας autem & σκελετὸς de mortuis dicũtur, quòd vt exsuccos eos & aridos traducant. Porrò sanguis qui in nobis principem vim obtinet, simul humidus est & calidus: senectutem vtraq; deficit qualitas. videtur autem anni circumeuntis quasi seniũ esse finis autumni. nondum enim humor appetiit, & tamen caloris vis abiit. Indicium rei est non obscurum, quòd eo tempore ob frigus simul & siccitatem corpora sunt ad morbos procliuia. Est verò necesse simul cum corporibus adfici animos, & maximè densato spiritu diuinandi facultatem retundi, qui quasi speculum caligine oppleatur. nihil ergo evidens, nihil artus habens, nihil apertum visis offert is, quandiu crassus, tenebricosus, & compressus manet.

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ἔννατον.

Περὶ τίχων ἀκάρως ἀναπεφωνημένων καὶ ἀκάρως.

Πρόβλημα α'.

PLVTARCHI Sympoſiacôn, id eſt, Conuiualium diſputationum, Liber nonus.

ΤΟ ἔνατον τῶν συμποσιακῶν, ὦ Σόσσιε Σενεκίων, περιέχει λόγους τοὺς Ἀθήνησιν ἐν τοῖς μουσείοις γενομένους, καὶ μάλιστα τὴν ἐνεάδα τῶν μούσαις προσήκειν. ὁ γὰρ ἀριθμὸς δὴ καὶ παρεβάλλη τῶν σωνήθη δεκάδα τῶν ζητημάτων θαυμαστέον. ἔδει γὰρ πρῶτα τῶν μούσαις ἀποδοθῆναι τὰ τῶν μουσῶν, καὶ μηδὲν ἀφελεῖν ὥσπερ ἀφ' ἱερῶν, πλείονα καὶ καλλίονα τούτων ὀφείλοντας αὐταῖς. Ἀμμώνιος Ἀθήνησι στρατηγῶν ἀπόδειξιν ἔλαβεν τῷ Διογενείῳ τῶν χρημάτων καὶ γεωμετρίαν καὶ ῥητορικὰ καὶ μουσικὰ μανθανόντων ἐφήβων. καὶ τοὺς εὐδοκιμήσαντας τῶν διδασκάλων ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε. παρῆσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων φιλολόγων συχνοὶ, καὶ πρῶτος ἐπιεικῶς οἱ σωνήθεις. ὁ μὲν οὖν Ἀχιλλεὺς μόνοις τοῖς ἠγωνισμένοις τοῖς μονομαχήσασι δεῖπνον κατήγγειλε, βελόμενος (ὡς φασιν) εἴ τις ἐν τοῖς ὅπλοις ὀργὴ πρὸς ἀλλήλους καὶ χαλεπότης γένοιτο, ταύτην ἀφεῖναι καὶ καταθέσθαι τοὺς ἄνδρας ἐστάσεως κοινῆς καὶ ταραχῆς μεταδόντας. τῷ δὲ Ἀμμωνίῳ συνέβαινε τοὐναντίον· ἀκμὴν γὰρ ἡ τῶν διδασκάλων ἄμιλλα καὶ φιλονεικία σφοδροτέραν ἔλαβεν ἐν τῇ κύλικι γενομένων. ἤδη δὲ καὶ προτάσεις καὶ προσκλήσεις ἦσαν ἄκριτοι καὶ ἄτακτοι. διὸ πρῶτον μὲν ἐκέλευσεν ᾆσαι τὸν Ἐρατῶνα πρὸς τὴν λύραν· ἄτακτος δὲ τὰ πρῶτα τῶν ἔργων, Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔριν ἐείδων γένος, ἐπηνέσαι πως τῷ καιρῷ παρεπόντως ἁρμοσάμενον. ἔπειτα περὶ τίχων ἀκριβείας ἐνέβαλε λόγον, ὡς μὴ μόνον χάριν ἀλλὰ καὶ χρείαν ἔστιν ὅτε μεγάλην ἔχουσης. καὶ ὁ μὲν ῥαψῳδὸς εὐθὺς ἐν ᾄσματος πᾶσιν ἐν τοῖς Πτολεμαίου γάμοις ἀγανακτοῦν τὴν ἀδελφήν, καὶ πρᾶγμα δρᾶν ἀλλόκοτον οἰόμενον καὶ ἄθεμον· δεξάμενος ἀπὸ τῶν ἑπτὰ ἐκείνων, Ζεὺς δὴ Ἥρην ἐκάλεσε κασιγνήτην ἄλοχόν τε. καὶ ὁ πρὸς Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ πρόθυμος ἦν ἀδειν μετὰ τὸ δεῖπνον, ὥστε προσέπεμψεν αὐτῷ τὸν ἐν ἔτι παιδάριον ὄντα τὸν Φίλιππον, ὑπισχνούμενος τὸν παῖδά μοι τὸν δὴ ἄξιος Ἡρακλέους ἡμῖν τε θρέψαι.

NOnvs Sympoſiacôn liber, Soſſi Senecio, continet ſermones Athenis habitos in Muſeis: quia nouenarius numerus maximè Muſis conuenit. Qui liber quòd plures denario hactenus vſurpato quæſtiones continet, mirum videri non debet. omnia enim Muſis reddenda erant quæ ad ipſas pertinent, nihil ex iis tanquam ſacrificiis auferendum. quibus plura & pulcriora debemus.

AMMONIVS præturam Athenis gerens, cùm Diogenio ſorte comparata pueros tenebatur producere concertatum ephebos, qui litteras, geometriam, rhetoricen, muſicamq; diſcebant. Itaq; nobiles magiſtros ad cœnam vocauit. aderant autem frequentes alii litterati, & familiares ferè omnes. Sanè Achilles de iis qui certarent ſolis iis qui ſingulari pugna congreſſuri erant cœnam promiſit: volens (vt aiunt) ſi qua in armis ira inuicem aut ſimultas concepta eſſet, hanc ab iis deponi in conuiuio menſęque communicatione. Ammonio autem contrarium euenit. nam magiſtrorum contentio inter pocula eſt facta multò vehementior: iamq; etiam propoſitiones & quæſtiones confuſæ & incompoſitæ fiebant. Itaq; Ammonius primùm Eratonem canere ad lyram iuſſit. Qui cum Heſiodi operum exordium caneret,

Vnica non tantùm eſt contentio: --

laudaui quod attemperatè id carmen ceciniſſet. Deinde de verſuũ opportuna vſurpatione intulit mentionẽ, quæ non gratiam modò, ſed interdum vtilitatem quoq; habet magnã. Statimq; in ore omnium fuit rhapſodus ille, qui in nuptiis Ptolemęi ſororem ducentis vxorem, quod facinus videbatur inſolens & nefarium, ab his eſſet orſus verſibus:

Iuppiter vxorem poſt hæc vocat, atq; ſororem.

Et alius, qui apud Demetriũ regem à cœna, cùm ei filiũ Philippũ adhuc puerulũ miſiſſet, promtè cecinit: *Hunc filium mihi tu, ceu dignum eſt Hercule*

Nobisq;, cura educere. --

Et Anaxarchus in cœna malis petitus ab Alexandro surgens, dicensque,

Aliquis manu ferietur mortali deus.

Omnium optimè Corinthius puer captiuus, qui cùm patria eius capta Mummius de ingenuis pueris produceret qui litteras scirent, & scripturam eorum inspiceret, hunc ipse exarauit versum:

Terq; quaterq; illos, qui tum periere, beatos.

commotum enim ferunt nonnihil Mummium illacrumasse, liberosq; demisisse omnes pueri huius adfines. Mentio etiam facta est vxoris Theodori tragœdi, quæ eum imminente certamine secum concumbere non est passa: sed postquã intrauit ad eam victoria potitus, amplexa, sicq; allocuta est,

Agamemnonis proles, nunc ista tibi licent.

Exinde multa etiam intempestiuè dicta à nonnullis sunt recitata, quòd scire ea & cauere nõ esset inutile. Quale est, q̃ narratur Põpeio Magno è difficili bello reuerso, magistrũ filiæ, vt specimen ederet eruditionis, libro allato eã hinc iussisse ordiri:

E bello rediisti, vtinamq; in eo periisses.

Cassio Longino cùm allatus incerto autore rumor esset de filii, qui peregre erat, morte, neque verum comperire, dubitationemq; amoliri posset: senator iam grandior natu eum adiit, &: Cur, inquit, Longine non contemnis rumorem malignum & fide indignum? cùm noris & legeris illud:

Fama quidem non tota perit vel decipit vlla.

Qui verò Rhodi grãmatico versum exigenti cũ in theatro is documentũ suę artis ederet, hunc protulit, *Mox ex insula abi, neq; enim te turpior alter:* obscurum est contumeliosène voluerit iocari, an imprudens errorem commiserit. Hæc quidem tumultum vrbanè sedauerunt.

Cur A principem inter litteras locum obtineat.

Quæstio secunda. &

Qua proportione numeri vocalium & semiuocalium comparentur.

Quæstio tertia.

CÆTERVM cum moris esset in Museis, vt sortes circumferrentur, & qui ea inter se componerentur, alter alteri eruditas proponeret quæstiones: metuens Ammonius ne inter se committerentur qui eandem profiterentur artem, præcepit vt citra sortionem geometra grammatico, rhetor musico proponeret, idque vicissim. Proinde princeps Hermeias geometra proposuit grammatico Protogeni hanc quæstionem, cur Alpha primum inter litteras haberet locum. Is causam attulit, quæ tradi in scholis solet, vocales optimo iure mutis & semiuocalibus anteire. vocalium alias longas, alias breues haberi, alias ancipites: de quibus ancipites haud dubiè prærogatiuam habeant. rursum de ancipitibus ordine eam reliquis facilè priorem, quæ vtrique proponi, neutri postponi soleat. tale autem esse alpha. id enim neque post iota, neque post ypsilon collocatum in vnam cum iis coire vult syllabam, sed veluti indignans resilit, suumque quærit primordium. istorum vtri alpha præposueris, consonabunt, vnamque suo obsequio facient syllabam, vt in auster, aura, maia, Aiax, ac innumeris aliis.

A καὶ Ἀνάξαρχος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου μάλις βαλλόμενος ὧδε δεῖπνον, ἐπιφωνήσας καὶ εἰπών, Βεβλήσεταί τις θεῶν βεστηρία χειρὶ πρώτων ὁ ἄεικος Κορίνθιος παῖς αἰχμάλωτος, ὅτε ἡ πόλις ἀπώλετο, καὶ Μόμμιος ἐκ τῶν ἐλευθέρων τοὺς ἐπιγραμμένους γράμματα παῖδας ἀθυσκοπῶν ἐκέλευσε γράψαι τίχον, ἔγραψε, Τεὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις οἱ τότ' ὄλοντο. καὶ γὰρ παθεῖν τι τὸν Μόμμιόν φασι καὶ δακρύσαι, καὶ πρώτας ἀφεῖναι ἐλευθέρους τοὺς τῷ παιδὶ προσήκοντας, ἐμνήσθη τε καὶ τὴν Θεοδώρου τραγῳδοδιδασκαλικὸς ἃ προσδοξαμένης αὐτὸν ἐν τῷ συγκαθεύδειν, ὑπογύου τοῦ ἀγῶνος ὄντος· ἐπεὶ δὲ νικήσας εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν, ἀσπασαμένης, καὶ εἰπούσης, Ἀγαμέμνονος παῖ νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι. ἐκ δὲ τούτου πολλὰ καὶ ἀκαίρων ἐνίοις ἐπῆει λέγειν, ὡς οὐκ ἄχρηστον εἰδέναι καὶ φυλάττεσθαι, οἷς Πομπηΐῳ Μάγνῳ φασὶν ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐπιφωνήσαντα γραῖας· τὸν δὲ διδάσκαλον τῆς θυγατρὸς ἀπόδειξιν διδόντα, βιβλίου κομιζόντος ἐνδοῦναι τῇ παιδὶ τοιαύτῃ χρῆσθαι, Ἦλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὤφελες αὐτόθι ὀλέσθαι. Κασσίῳ δὲ Λογγίνῳ λόγου προσπεσόντος ἀδεσπότου, τὸν υἱὸν ἔτι ξένης τεθνάναι, καὶ δ' ἀληθὲς οὐκ ἔχοντι εἰπεῖν, οὐδὲ ἀνελεῖν δ' ὑποπτον, εἰσελθὼν συγκλητικὸς ἀνὴρ πρὸς αὐτὸν ἤδη πρεσβύτερος, Οὐκ καταφρονήσεις (ἔφη) Λογγῖνε λαλιᾶς ἀπίστου καὶ κακοήθους φήμης, ὡς περ οὐκ εἰδὼς οὐδὲ ἀνεγνωκὼς δ, Φήμη δ' οὐ τις πάμπαν ἀπόλλυται; ὁ δὲ ἐν Ῥόδῳ τίχον αἰτήσαντι γραμματικῷ ποιουμένῳ δεῖξιν ἐν τῷ θεάτρῳ πρότεινας, Ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχεσε ζωόντων, ἄδηλον εἴτε παίζων ἐφύβρισεν, εἴτε ἄκων ἠσόχησε. ταῦτα μὲν οὖν παρηγόρησεν ἀσφαλῶς τὸν θόρυβον.

B

C

D

Τίς αἰτία δι' ἣν τὸ ἄλφα προτέτακται τῶν στοιχείων.

Πρόβλημα β'.

Καὶ κατὰ ποίαν ἀναλογίαν ὁ τῶν φωνηέντων καὶ ἡμιφώνων ἀριθμὸς συντέτακται.

Πρόβλημα γ'.

ΕΘος ὂν ὄντος ἐν τοῖς μουσείοις κλήρους περιφέρεσθαι καὶ τὰς συλλαχόντας ἀλλήλοις προτείνειν φιλόλογα ζητήματα, φοβούμενος ὁ Ἀμμώνιος μὴ τῶν ὁμοτέχνων τινὲς ἀλλήλοις συλλάχωσι, προστάττει ἀθλοθέτης γεωμέτρῃ γραμματικῷ προτεῖναι, καὶ ῥητορικῷ μουσικόν· εἶτα ἔμπαλιν ἀναστρέφειν τὰς ἀπαποδόσεις. πρῶτον οὖν ὁ Ἑρμείας ὁ γεωμέτρης Πρωτογένει τῷ γραμματικῷ προτείνει, αἰτίαν εἰπεῖν δι' ἣν τὸ ἄλφα πρωτάττεται τῶν γραμμάτων ἁπάντων· ὁ δὲ τὸν ἐν τοῖς σχολαῖς λεγομένῳ ἀπέδωκε. τὰ μὲν γὰρ φωνήεντα τῷ διχρονοτάτῳ λόγῳ προτίθεται τῶν ἀφώνων καὶ ἡμιφώνων· ἐν δὲ τούτοις τῶν μὲν μακρῶν ὄντων, τῶν δὲ βραχέων, τῶν δὲ ἀμφοτέρων καὶ διχρόνων λεγομένων, ταῦτα εἰκότως τῇ δυνάμει διαφέρειν. αὐτῶν δὲ τούτων πάλιν ἡγεμονικωτάτῳ ἔχειν τάξιν, ὃ προτάττεται τῶν ἄλλων δυοῖν, ὑποτάττεται δὲ μηδετέρῳ πεφυκός, οἷον ὅτι τὸ ἄλφα· τοῦτο γὰρ ὅτε τὸ ἰῶτα δεύτερον, ὅτε ὑ ψιλὸν ἐθέλει ὁμολογεῖν, οὐδὲ ὁμοπαθεῖν. ὥστε συλλαβὴν μίαν ἐξ ἀμφοῖν γενέσθαι, ἀλλ' ὥσπερ ἀγανακτοῦν καὶ ἀποπηδῶν ἰδίαν ἀρχὴν ζητεῖν ἀεί. ἐκείνων δὲ ὁποτέρου βούλει προσλαβόμενον ἀκολουθοῦντι καὶ συμφωνοῦντι χρῆσθαι καὶ συλλαβὰς ὀνομάτων ποιεῖν ὥσπερ τοῦ αὔριον, καὶ τοῦ αὐλεῖν, καὶ τοῦ Αἴας, καὶ τοῦ ᾀδεῖσθαι, καὶ μυρίων ἄλλων.

E

F

διὸ τοῖς τρισὶν ὥσπερ οἱ πένταθλοι, τρίεσι καὶ νικᾷ. τὰ μὲν πολλὰ τὸ φωνάεν εἶ), τὰ δ' οὐ φωνάεντα ἐν τῷ δίχρονον, ταῦτα δ' αὐτὰ τῷ πεφυκέναι καθηγεῖσθαι, δεύτερον δὲ μηδέποτε, μηδὲ ἀκολουθεῖν. παυσαμένου δὲ τοῦ Προτογένους, καλέσας με ὁ Ἀμμώνιος, Οὐδὲν (ἔφη) σὺ τῷ Κάδμῳ βοηθεῖς ὁ Βοιώτιος, ὃν φασι τὸ ἄλφα πρώτων τρεφτάξαι, διὰ τὸ φοίνικας οὕτω καλεῖν τὸ βοῦς, οὐ δεύτερον, οὐδὲ τέταρτον, (ὥσπερ Ἡσίοδος) ἀλλὰ πρῶτον τίθεσθαι τῶν ἀναγκαίων. Οὐδέν· (ἔφην ἐγώ) τῷ γὰρ ἐμοὶ πάππῳ βοηθεῖν, εἴ τι δύναμαι, δίκαιός εἰμι μᾶλλον ἢ τῷ τοῦ Διονύσου. Λαμπρίας γὰρ ὁ ἐμὸς πάππος ἔλεγε πρῶτον φύσει φωνὴν τῶν εἰσφέρεσθαι διὰ τοῦ ἄλφα δυνάμεως. τὸ γὰρ ἐν τῷ στόματι πνεῦμα τοῖς πρὸς τὰ χείλη μάλιστα τρέπεσθαι κινήσεσιν, ὧν πρῶτον δυοιγομένων τῷ δύο διάστασιν οὖσαν ἐξιέναι τοῦ τόπου τοῦ ἤχου, ἁπλοῦν ὄντα κεκμηκὼς καὶ μηδεμιᾶς δεόμενον τραχυτείας· μηδὲ τοῦ γλωττοῦ τρόπον καλουμένου, μηδὲ ὑπομένοντα, ἀλλὰ χωρὶς χώραν ὑποκειμένης ἐκείνης ἐκπεμπόμενον. ἢ καὶ τὰ νήπια ταύτῃ τρέπει ἀφιέναι φωνὴν ὀνομάσαι καὶ τὸ ἀεὶ εἶ) ὅτι τῷ φωνῆς αἰσθάνεσθαι, καὶ πολλὰ τῶν ὁμοίων, ὥσπερ καὶ τὸ ἄδειν, καὶ τὸ αὐλεῖν, καὶ τὸ ἀλαλάζειν. οἶμαι δὲ καὶ τὸ ἀείρειν καὶ τὸ αἰοίγειν ἐκ ἄπο τρόπου τῇ τῶν χειλῶν δυοίξει καὶ ἀρσει, καθ' ἣν ἐκπίπτει τοῦ στόματος ὁ φθόγγος, ὠνομάσθαι. διὸ καὶ τὰ τῶν ἀφώνων γραμμάτων ὀνόματα, πλὴν ἑνός, ἄπωθεν τρεῖς ἔχει τῷ ἄλφα, καθάπερ φωτὶ τῆς τρὶ αὐτὰ τυφλότητος. τοῦ δὲ πῖ μόνον ἄπεστιν ἡ δύναμις αὐτῇ τὸ γὰρ φὶ καὶ τὸ χὶ, τὸ μὶ, ἐστὶ πῖ, τὸ δ', κάτωπα δασυνόμενον. τρεῖς ταῦτα τοῦ Ἑρμείου φήσαντος ἀμφοτέρους ἀποδέχεσθαι τοὺς λόγους, Τί οὖν (ἔφην αὖ) καὶ σὺ δῆλος ἡμῖν εἴ τις ἐστὶ λόγος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στοιχείων, ὡς γε μοι δοκεῖ. τεκμήριον δὲ ποιούμεθα τὸ μὴ κατὰ τύχην τῶν ἀφώνων καὶ ἡμιφώνων τρεῖς τε ἄλληλα καὶ τρεῖς τὰ φωνήεντα γεγενέναι τὸ πλῆθος, ἀλλὰ κατὰ τὴν τρεῖς διαλογίαν, ἀριθμητικὴν δὲ καλουμένην ἐφ' ἡμῶν· ἐνέα γὰρ ὄντων καὶ ὀκτὼ, οὔπω τὸν μέσον ἀριθμὸν ὑπάρχειν καὶ ὑπάρχεσθαι· συμβεβηκότων δὲ ἄκρων ὁ μέγιστος τρεῖς τε ἐλάχιστον ἔχει λόγον, ὁ τῶν μουσῶν τρεῖς τε τοῦ Ἀπόλλωνος. ἡ γὰρ ἐνεὰς δή πῃ τῆς μούσης, ἡ δ' ἑβδομὰς τῷ μουσηγέτῃ τρεῖς κεκλήρωται. συντεθέντα δὲ ἀλλήλοις, διπλασιάζειν τὸν μέσον εἰκότως ἐπεὶ καὶ τὰ ἡμίφωνα τῆς ἀμφοῖν ἕξιν τινὰ κοινωνεῖ δυνάμεως καὶ θερμασίας. Ἑρμῆς (ἔφη) λέγεται θεῶν ὑπὸ Αἰγυπτίων γράμματα τρεῖς εὑρεῖν. διὸ καὶ τὸ τῶν γραμμάτων Αἰγύπτιοι τρεῖς τὸν ἴδιον γράφουσιν, ὡς Ἑρμεῖ τρεφήκουσαν, οὐκ ὀρθῶς κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, αὐαύδῳ καὶ ἀφθόγγῳ τρεῖς δρίδν ὑπὸ γράμμασιν ἀποδόντες. Ἑρμεῖ δ' μάλιστα τῶν ἀριθμῶν ἡ τετρὰς ἀνάκειται· πολλοὶ δ' καὶ τετράδι μίνος ἰσαριθμοῦν θύεσθαι τὸν θεὸν ἱστοροῦσι. τὰ δὲ δὴ τρεῖς καὶ φοινίκεια διὰ Κάδμον ὠνομασμένα, τετράκις ἡ τετρὰς θυομένη παρέχει· καὶ τῶν αὖθις ἐφευρεθέντων δὲ, Παλαμήδης τε τρεῖς τέτταρα, καὶ Σιμωνίδης αὖθις ἄλλα τοσαῦτα τρεῖς ἔθηκε. καὶ μὴν ὁ πρώτων ἀριθμῶν τρεῖς τέλειος, ἡ μὲν τετρὰς, ὡς ἀρχὴ καὶ μέσον καὶ τέλος, ἡ δὲ ἑξὰς ὡς ἴση τοῖς αὐτοῖς μέρεσι γινομένη δῆλόν ἐστι. τούτων πίνων, ἡ μὲν ἑξὰς ὑπὸ τῆς τετράδος πολλαπλασιασθεῖσα τρεῖς τὸν κύβον τρεῖς τέλειος, ὃ τῶν τέτταρων καὶ εἴκοσι παρέχει πλῆθος. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὁ γραμματιστὴς Ζωπυρίων δῆλος ἦν καταγελῶν, καὶ παρεφθέγγετο. παυσαμένου δὲ, οὐ κατέχειν, ἀλλὰ φλυαρίας τὰ τοιαῦτα πολλὴν ἀπεκάλει.

A Itaq; tribus his tanquam quinquertio vincit: plerasq; alias litteras eo quòd vocalis est: vocales, φ anceps: ancipites, quòd semper eas præcedit, nunquam subsequitur. Desinente Protogene, me appellans Ammonius: Tu verò, inquit, homo Bœotus non opitularis Cadmo? quem ferunt ideò alpha primum litterarũ posuisse, quòd bos ita Phœnicum lingua dicitur, quem nõ secundum, aut (vt Hesiodus) tertium, sed primũ inter res necessarias existimant. Nihil verò inquam. si quid enim possum, meo, potiùs quàm Bacchi auo me patrocinari æquum est. Lamprias enim auus meus aiebat, primam natura vocem articulatam facultate litteræ

B A efferri. nam spiritum qui in ore est, maximè labiorum motib. fingi, quibus sursum versum diductis primò exeat sonus iste simplex admodum, & nullum exhibens negotiũ, neq; linguę operã flagitans vel expectans, sed ea suo se loco continente emissus. itaq; etiam infantes hãc primùm edere vocem. dictum autem esse ἀεὶ quia vox sentiatur: & multa alia, vt ἄδειν, αὐλεῖν, ἀλαλάζειν, tum ἀίρειν & αἰοίγειν haud abs re sic dicta, quòd tum hæc vox ore excidit. quin & mutarũ nomina litterarũ, hac tanquã illustratione suæ vti cæcitatis, vt Beta, Gamma, reliqua: solum Pi carere hac facultate, cùm phi & chi non sint nisi Pi & Kappa aspiratum. Cùm ad hæc

C Hermeas diceret, vtranq; sibi rationem probari: Cur ergo, aiebam, non tu nobis explicas si qua sit ratio numeri litterarũ. Mihi quidem esse videtur, idq; colligo inde, quòd non fortuitò mutæ & semiuocales inter se & cum vocalibus comparatæ suam habent multitudinem, sed secundum primam proportionem, quam vos arithmeticam vocatis. Cùm enim sint nouem, & octo, & septem, fit vt medius numerus æquali interuallo & superet & superetur. Extremorũ autem maximi ad minimi

D proportio est, quæ est Musarum ad Apollinem: cùm scilicet septenarius huic, illis nouenarius sorte sit destinatus. & compositi extremi, duplum medii haud abs re faciunt: cum semiuocales vtrarumque quodam pacto vim participent atq; sonum. Mercurius, aiebat, primus deorum in Ægypto traditur inuenisse litteras. itaque ibin Ægyptii signum primæ faciunt litteræ: non rectè, meo quidem iudicio, muto vocisque experti animali

E primum locum in litteris deferentes. Mercurio autem quaternio omnium maximè est consecratus, & multi sunt, qui eum quarta mensis die natum ferant. Primùm autem inuentas XVI litteras, quæ Punicæ propter Cadmũ dicuntur, quaternio quater sumptus exhibet. & de his quæ postmodo additæ sunt, quatuor Palamedes, quatuor alias Simonides reperit. Iam omnium numerorũ primus est perfectus ternarius, principio, medio & fine cõstans: senarius, quia omnibus sui partib. æquatur. de his igitur senarius, à quaternario multiplicatus, primus perfectus à primo quadrato, multitudinem XXIV procreauit. Adhuc eo loquente Zopyrio grammaticus haud obscurè deridebat ac submurmurabat. cessante autem, se non continuit quin magnas isthæc esse nugas diceret.

non enim ratione aliqua, ſed fortuito caſu numerum & ordinem litterarum qualis eſt exſtitiſſe, ſicut hoc quoq; temere euenerit, vt primus Iliadis verſus totidem conſtet quot primus Vlyſſeæ ſyllabis: quod ipſum extremis quoq; eorum operum verſibus contigerit.

Vtram Veneris manum ſauciârit Diomedes.

Quæſtio quarta.

SECVNDVM hęc Hermeam aliquid proponere volentẽ Zopyrioni, nos prohibuimus. Rhetor autem Maximus longè petita occaſione eum interrogauit, vtram Veneris manum Diomedes vulnerauerit. Confeſtim verò viciſſim interrogante Zopyrione, vtro pede claudicauerit Philippus: alia res eſt, inquit Maximus. nam de hoc quidem nullum argumentum præbuit Demoſthenes: tu ſi te ignorare fatearis, alii oſtendent quo loco manum vulneratam indicet acutis Homerus. Viſus eſt nobis Zopyrio hęrere: eoq; tacente Maximum orauimus vt oſtenderet. Is ergo, Primùm (inquit) cùm verſus hanc habeant ſententiam:

Atq; hęc magnanimus Tydides dirigit haſtam,
Tranſiliensq;, manum ſummam ære recludit acuto:

facilè apparet ſi voluiſſet læuam ſauciare, nihil ei opus fuiſſe tranſilire, cùm dextræ ſuæ læuam Veneris haberet oppoſitam. Tum probabile eſt voluiſſe eum validiorem manum & qua magis teneret Æneam quem ferebat, vulnerare, qua icta eum dimitteret. Deinde cùm in cœlum rediiſſet Venus, ſubſannans eam Minerua, ita loquitur:

Haud dubiè Cytherea alicui perſuaſit Achiua,
Vt Teucros, nimium quos diligit ipſa, ſequatur.
Dumq; manu ſponſam blande demulcet Achiuam,
Aurea in extrema ſignauit fibula vulnus.

Exiſtimo autem te quoque optime magiſter, cum aliquem diſcipulorum comiter demulces, atque palpas, non ſiniſtra id manu, ſed dextra facere. quo modo veriſimile eſt Venerem blandiſſimam deorum heroinas contrectaſſe deliniendi gratia.

Cur Plato dixerit vigeſimo loco ad ſortem veniſſe animam Aiacis.

Quæſtio quinta.

HÆc cùm reliquos omnes feciſſent hilariores, Soſpis rhetor Hylam grammaticum videns mœſtum tacere, (non admodum enim feliciter ei res cedebat, ſicubi artem ſuam oſtentare conabatur) exclamauit,

At Telamoniadæ ſola hinc procul abſtitit vmbra:

& qui verſus ſequuntur, eos pronuncians, contentiore iam voce vltimos extulit:

Verùm ades huc, adhibeq; meis ſermonibus aures,
Et mentem compeſce lubens animumq; ferocem.

Neq; diſſimulauit Hylas ſe præ ira ſiniſtrè reſpondere. Aiacis, inquit, anima vigeſimo loco ad ſortitionem apud inferos ducta, ſuam cum leonina commutauit naturam, mihi verò ſæpe ad animum accidunt verba comici ſenis hæc:

Præſtat aſinus fias, quàm qui valent minùs
Virtute, vt videas lautiùs, ac te, viuere.

Tum ridens Soſpis, Enimuerò, inquit, interim dũ in aſinos mutamur, ſi qua tibi cura Platonis eſt,

μηδενὶ γὰρ λόγῳ συμπτωχία δέ τινι καὶ ὁ πλῆθος τῶν γραμμάτων γεγενέναι πεφύκασιν, καὶ τὴν τάξιν ὅπως ἔχουσαν· ὥσπερ (ἔφη) καὶ ὁ τῆς Ἰλιάδος πρῶτος στίχος ὁ τῆς Ὀδυσσείας ἰσοσύλλαβος εἴη, καὶ πάλιν τῷ τελευταίῳ τὴν τελευταῖον ἐκ τύχης καὶ αὐθαιμάτως ἐπηκολουθηκέναι.

Πότερον χεῖρα τῆς Ἀφροδίτης ἔρρωσεν ὁ Διομήδης.

Πρόβλημα ε΄.

Μετὰ δὲ ταῦτα, τὴν μὴν Ἑρμείαν βουλόμενόν τι προβαλεῖν τῷ Ζωπυρίωνι, ἀπεκωλύσαμεν· ὁ δὲ ῥήτωρ Μάξιμος ἀπόθεν ἠρώτησεν αὐτὸν ἐκ τῶν Ὁμήρου ποτέρην χεῖρα ῥώσειεν τῆς Ἀφροδίτης ὁ Διομήδης. Ταχὺ δὲ τοῦ Ζωπυρίωνος ἀντερομένου, ποτέρῳ σκέλει χωλὸς ἦν ὁ Φίλιππος, Οὐχ ὅμοιον (εἶπεν ὁ Μάξιμος) τεκμήριον γὰρ ὁ Δημοσθένης ἀπολογίαν περὶ τούτου δέδωκε. σὺ δὲ ὢν ἀπορεῖν ὁμολογήσῃς, ἕτεροι δείξουσιν ὅπου τὴν τραῦμα χεῖρα φράζει τοῖς νοῦν ἔχουσιν ὁ ποιητής. ἔδοξεν οὖν ἡμῖν ὁ Ζωπυρίων διαπορῆσαι, καὶ τὸν Μάξιμον σκείνου σιωπῶντος ἠξιοῦμεν ὑπεδεικνύναι. τοῦτον οὖν (ὁ Μάξιμος ἔφη) τὸν ἔπη οὕτως ἔχοντα,

Εὖνῆ δ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
Ἀκρῳ ὕπασε χεῖρα, μετάλμενος ὀξέϊ δουρί,

δῆλόν ἐστιν ὅτι τὸν ἀριστερὰν πατάξαι βουλόμενος, οὐκ ἐδεῖτο μεταπηδήσεως, ἐπεὶ καὶ τὴν ἀριστερὰν τὴν δεξιὰν εἶχεν ἐξ ἐναντίου προσφερόμενος. καὶ γὰρ ἄλογον ἦν τὴν ἐρρωμενεστέραν χεῖρα καὶ μᾶλλον τὴν Αἰνείου φερομένην προσιεμένου, σκεῦός τε ῥῶσαι, καὶ τὴν ῥωθεῖσαν τρέψαι τὸ σῶμα, δεύτερον εἰς τὴν ὑπερανὸν αὐτῆς ἀναχωρηθείσης· καὶ τὴν Ἀθηναῖν ἀναγελῶσαν λέγειν,

Ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνίεσα,
Τρωσὶν ἅμα πτέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλα φίλησε.
Τῶν ἥν καρπάζεσκε Ἀχαιϊάδων βαθυκόλπων
Πρὸς χρυσῇ περόνῃ κατεμύξαιο χεῖρα ἀραιήν.

οἶμαι δὲ καὶ σε (εἶπεν) ὦ βέλτιστε διδασκάλων, ὅτῳ τινὰ τῶν μαθητῶν φιλοφρονούμενος καταψᾷς καὶ καταρέζῃς, μὴ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ τῇ δεξιᾷ· καθάπερ εἰκὸς ἐστὶ καὶ τὴν Ἀφροδίτην, ὅπῃ δεξιωτάτην θεὸν οὖσαν, οὕτω φιλοφρονεῖσθαι τοὺς ἡρῴδας.

Διὰ τί Πλάτων εἰκοστὴν ἔφη ψυχὴν τοῦ Αἴαντος ὅτι τὸν κλῆρον ἐλθεῖν.

Πρόβλημα ε΄.

Ταῦτα τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἡδίους ἐποίησε, μόνον δὲ τὸν γραμματικὸν Ὕλαν ὁ ῥήτωρ Σωσσὶς ὁρῶν ἀποσιωπῶντα καὶ βαρυθυμούμενον, (οὐ πάνυ γὰρ εὐημέρησεν ἐν ταῖς ὑπεδείξεσιν) ἀνεφώνησεν.

Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο.

τὰ λοιπὰ μεῖζον ἢ φθεγγόμενος ἤδη πρὸς ἐκεῖνον ἐκραύγαζεν.

Ἀλλ' ἴθι δεῦρο ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
Ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀτειρέα θυμόν.

ἐπὶ δὲ ὁμολογοῦντι τοῦ ὀργῆς ὁ Ὕλας ἀπεκρίνατο σκαιῶς, τὴν μὲν Ἀΐδου ἔφη ψυχὴν, εἰκοστὴν λαχοῦσαν ἐν ᾅδου ἀφαμείψασθαι, καὶ τὸν Γλάπωνα, φύσιν λέοντος· αὐτῷ δὲ πολλάκις παείσασθαι καὶ τὰ τοῦ κωμικοῦ γέροντος, Οἶνον γλυκάσθαι κρεῖττον ἢ τοὺς γείτονας Ὁρᾶν ἑαυτοῦ ζῶντας ὑπερφανέστερον. καὶ ὁ Σωσσὶς γελάσας, Ἀλλὰ ἕως μέλλομεν ἀνδρεοῦσθαι καὶ ἥλιον, εἴ τι κήδει Πλάτωνος,

δίδαξον ἡμᾶς ᾧ λόγῳ τὴν τοῦ Τελαμωνίου ψυχὴν πεποίηκεν ἀπὸ κλήρου βαδίζουσαν εἰκοστὴν ὅτι τὴν αἵρεσιν. ἀπεχθανόμενος τὸν Ὕλαν, (χλευάζεσθαι γὰρ ᾤετο δυσημερῶν) ὑπολαβὼν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, Τί οὖν (εἶπεν) οὐ δευτερεῖα μὴν ὁ Αἴας κάλλει καὶ μεγέθει καὶ ἀνδρείᾳ ἀεὶ φέρεται μετ' Ἀμύμονα Πηλεΐωνα; τὰ δ' εἴκοσι, δευτέρα δεκάς. ἐν τοῖς ἀριθμοῖς κεφάλαιος, ὡς ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ὁ Ἀχιλλεύς. γελασάντων δ' ἡμῶν, Ταῦτα μὴν (ὁ Ἀμμώνιος εἶπεν) ὦ Λαμπρία, κείσθω σοι πεπαιγμένα πρὸς Ὕλαν. ἡμῖν δ' μὴ παίζων, ἀλλ' ἀπόδοσις (ἐπεὶ τὴν λόγον ἐκών δέξεδέξω) δίελθε περὶ τῆς αἰτίας. θορυβηθεὶς οὖν ὁ Λαμπρίας, εἶτα χρόνον οὐ πολὺν ἐπιχών, ἔφη πολλάκις μὴν ἡμῖν τὴν Πλάτωνα παρεσπάζειν ἀφ' τῶν ὀνομάτων. ὅπου δ' μῦθόν τινα τῶν περὶ ψυχῆς λόγῳ μίγνυσι, χρῆσθαι μάλιστα τῷ νῷ. τό τε γὰρ οὐρανοῦ τὴν νοητὴν φύσιν ἅρμα καλεῖν τῶν ἵππων, τὴν ἐναρμόνιον τοῦ κόσμου περιφορὰν, καὶ ταῦτα δ' τὴν αὐτάγγελον τῶν ἐν ἅδου, πάμφυλον γένος ἁρμονίου παῖδος, Ἥραν δ' αὐτὸν ὀνομάζειν, αἰνιττόμενον ὅτι γεννῶνται μὴν αἱ ψυχαὶ κατ' ἁρμονίαν, καὶ συναρμόττονται τοῖς σώμασιν· ἀπαλλαγεῖσαι δὲ, συμφέρονται πολλαχόθεν εἰς τὴν ἄερα· κἀκεῖθεν αὖθις ὅτι τὰς δευτέρας γενέσεις ἕπονται. τί δὴ κωλύει καὶ τὸ εἰκοστὸν εἰρῆσθαι πρὸς τὸ μὴ ἀληθές, ἀλλὰ εἰκοστοῦ λόγου καὶ πλατόμενον, ἢ πρὸς τὴν νεκρὸν ὡς εἰκῇ καὶ κατὰ τύχην γινόμενον; ἀεὶ μὴν γὰρ ἅπεται τῶν τριῶν αἰτιῶν, ἅτε δὴ πρόπος ἢ μάλιστα συνιδὼν ὅπῃ τὸ καθ' εἱμαρμένην τὸ κατὰ τύχην, αὖθίς τε τὸ ἐφ' ἡμῖν ἑκατέρῳ καὶ συναμφοτέρῳ ἐπιμίγνυσθαι καὶ συμπλέκεσθαι πέφυκε. νῦν δὲ θαυμαστῶς, ἣν ἔχει δύναμιν τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν ἕκαστον ἐπεδείλωκε, τὴν μὴν αἵρεσιν τῷ βίῳ τῶν ἐφ' ἡμῖν ἀποδιδοὺς. ἀρετὴ γὰρ ἀδέσποτον καὶ κακία. τὸ δ' εὐσεβοῦν τὸν ὀρθῶς ἑλομένοις, καὶ τὸν αὖ τὰ τὸν κακῶς εἱμαρμένης ἀνάγκῃ συνάπτων. αἱ δ' τῶν κλήρων ἀτάκτως διαπεφορημένων ἐπιπλόσεις τὴν τύχην παρεισάγουσι καὶ δόξας καὶ πολιτείας, ὧν ἕκαστοι λαγχάνουσι, πολλαὶ τῶν ἡμετέρων προκαταλαμβάνουσιν· ὅπερ δὴ μὴ τῶν κατὰ τύχην αἰτίαν ζητεῖν ἄλογόν ἐστιν. δὴ γὰρ ἐν τινι λόγῳ φαίνεται γενόμενος ὁ κλῆρος, οὐκέτι γίνεται κατὰ τύχην οὐδὲ αὐτομάτως, ἀλλ' ἐκ τινος εἱμαρμένης καὶ προνοίας. ἐπὶ δ' τοῦ Λαμπρίου λέγοντος, ὁ γραμματικὸς ἤδη Μάρκος ἐδόκει τι συλλογίζεσθαι καὶ ἀριθμεῖν πρὸς αὐτόν· ἔπειτα παυσάμενος, τῶν Ὁμηρικῶν ὅσας ἐν νεκυίᾳ καταριθμήσαιτο, ἢ μὴν Ἐλπηνόρος ἔτι κατεμεμιγμένη τοῖς ἅδου δεῖ τὸ τεθάφθαι τὴν νεκρὸν, ὡς πρὸς ἐν μεθορίοις πλανᾶται. τὴν Τειρεσίου τοῖς ἄλλοις οὐκ ἄξιον δήπου καταριθμεῖν,

Ὧν τε θανεῖν τινὶ νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνύσθαι, καὶ ἀναλίγκιον καὶ ξωιέναι τῶν ζώντων, πρὶν πιεῖν τὸν αἷμα τοῦ. αὐ οὖν ταύτας ἐπεξελόμενος, ὦ Λαμπρία, τοὺς ἄλλους ἀριθμῆς, αὐτὸ συμβαίνει τὸν Ἀίδου εἰκοστὸν εἰς ὄψιν ἀφίχθαι τὸν Ὀδυσσέως· καὶ πρὸς τοῦτο παίζειν τὴν Πλάτωνα τὴν Ὁμηρικὴν νεκυίᾳ προσαναχρωννύμενον.

Τί αἰνίττεται ὁ περὶ τῆς ἥττης τοῦ Ποσειδῶνος μῦθος. ἐν ᾧ καὶ ἀφ' τῆς δευτέρας Ἀθηναῖοι τὸν βοηδρομιῶνος ἐξαίρουσιν.

Πρόβλημα ϛ'.

A expone nobis, quanam ratione is Aiacis Telamonii animam vigesimo loco à sortitione ad delectum iuisse scripserit. Cùm Hylas abominaretur, vt qui subsannari se ob rem non satis feliciter gestam putaret: frater meus excipiens sermonem, Quid, inquit? nonne Aiax semper ab Achille secundus habetur pulchritudine, magnitudine, & fortitudine? est autem viginti decurio secundus: decurio inter numeros primas gerit, vt inter Græcos Achilles. Nos cùm rideremus, Hæc, aiebat Ammonius, sint sanè abs te Lampria, Hylam ioco petendi causa dicta: sed

B quoniam in te munus rationem reddendi vltrò suscepisti, causam nobis non ludens, sed seriò agens profer. Turbatus hæc Lampria, post paruuli temporis silentium in hanc dixit sententiam. Plato cùm in more hoc habeat, vt per nomina ludat nobiscum, maximè id facit, quando fabulam aliquam disputationi de animo admiscet. Ita cœli mentem currum vocat volucrem, harmonia constantem mundi conuersionem. & hæc nuncium eorum quæ præsens apud inferos vidisset, Erem facit Pamphylium, Harmonii F. innuens his ambagibus, nasci animas secundum harmoniam & compingi cum corporibus: digressas autem ab iis,

C vndiquaq; in aërem conre, indeque ad secundum ortum se conferre. Quid ergo impedit quin εἰκοστὸν quod vigesimum significat, dixerit quasi εἰκαστὸν quod est opinabile: quòd fabulam fingeret de anima mortui. Semper enim tres causas Plato attingit, quas & vel primus, vel maximè animaduertit: nempe quatenus fatum, fortuna, & arbitratus nostri soleant commisceri, interque se conseri. Nunc autem mirabiliter significauit quam vim vnumquodque nostris in rebus habeat. delectum vitæ nostro adscribens arbitrio: nam virtus & vi-

D tium libera sunt. quòd autem piè viuunt qui rectè delegerunt, contrà qui malè, id fatali necessitate deuinciens. sortium autem absque ordine dispersarum accidentia, fortunam insinuat educationi & ciuili vitæ quæ cuique obtingit * multæ nostrorum præoccupant. Perpende autem hoc, fortuitorum causam quærere esse à ratione alienum. si enim ratione quadam sors videatur euenisse, non iam fortunæ, non casui, sed fato cuidam & prouidentiæ imputari debet. Loquente adhuc Lampria, apparebat Marcum grammaticum aliquid supputare & numerare secum. Cùm autem dicendi finem illi fecisset, tum Marcus:

E Quas Homerus, inquit, animas in Necya recenset, de his anima Elpenoris non est in numerum referenda, insepulto corpore nondum reliquis permixta manibus, sed in finibus etiamnum vagans. Tiresiæ quoque anima reliquis adnumeranda non est,

Cui vita functo tribuit Proserpina mentem,
Vt solus saperet.---

colloquereturq; cum viuentibus & eos intelligeret, priusquàm biberet sanguinem. His ergo subtractis si reliquas, Lampria, numeres, inuenies Aiacem vigesimum in conspectum venisse Vlyssis:

F & huc alludere Platonem.

Quid innuat fabula de victo Neptuno: & simul,
cur Athenienses secundam diem
Boëdromionis mensis
eximant.
Quæstio sexta.

OBORTO autem omnium tumultu, Menephilus Peripateticus Hylam alloquens, Videtis, inquit, quæstionem hanc non fuisse subsannandi contumeliæve causa propositam. Sed tu, mi homo, Aiace isto pertinace & infausti (vt Sophocles appellat) nominis omisso, ad Neptunum te confer. Hunc enim ille nobis solet narrare sæpenumero victum: hæc à Minerua, Delphis ab Apolline, Argis à Iunone, in Naxo à Libero patre: & tamen vbique animo æquo tulisse suum infortuniũ. Nam hæc quidem commune cum Minerua habet templum, in quo etiam ara Obliuionis est dedicata. Tum Hylas, vt qui iam ad hilaritatem rediisset, Id verò, inquit, te Menephile fefellit, quòd secundam diem mensis Boëdromionis nos eximimus, non propter Lunam, sed quòd ea die de Attica contentio Mineruæ cum Neptuno creditur fuisse. Omnino, aiebat Lamprias, quantum ciuilitate prior fuit Thrasybulo Neptunus, quando non victor, vt ille, sed victus*

Hic ingens est hiatus. periit enim finis huius quæstionis, & quinque subsequentes totæ. Quod enim sequitur, fragmentum est duodecimæ.

* iureiurando autem viros decipiendum. Et Glaucias: Audiui, inquit, ego, hoc aduersus Polycratem tyrannum fuisse dictum: fieri potest, vt etiam in alios vsurpatũ fuerit. tu verò cur hoc quæris? Quia, inquit Sospis, pueros me hercle video, talos, Academicos argumenta rapere. nihil enim huiusmodi stomachi differũt ab his qui interrogant, párne sit an impar quod manu continent. Ibi surgens Protogenes, meque nominatim inuocans: Quid accidit nobis, inquit, qui patimur rhetores istos aliis irridendis luxuriare? nihil ipsi disputamus, neque stipem huc conferimus? nisi fortasse dicent se communionis inter pocula exsortes esse, Demosthenis laudatores atque imitatores, qui tota vita nunquam bibit vinum. Non hæc, inquam ego, horum est causa: sed nos nihil ex ipsis quæsiuimus. Et nisi habes aliquid potiùs, videor mihi ipsis propositurus vnam de Homericis quæstionibus legum contrarietate constantem.

De legum contrarietate, ex Iliadis libro tertio.

Quæstio Supra Decimam Tertia.

QVAM, inquit ille? Dicam tibi, aiebam, illisque simul proponam: proinde animos attendant. Nimirum expressis conditionibus Alexander cum Menelao singulari certamine se congressurum protestatur.

Me nunc in medium committite cum Menelao,
De cunctis opibus decertatum, & Ioue nata.
Vtrius nostrûm fuerit victoria, coniux
Hunc Helena, atq; omnis mox gaza sequatur ad ædes.

Rursumque Hector hanc eius protestationem publicè omnibus exponens, tantùm non iisdem vtitur vocibus:

Arma iubet Teucros reliquos, cunctosq; Pelasgos
Ponere humi Paris: & se solum cum Menelao
Committi in medio, ferro vt decernere possint.
Victori coniux Helena, omnis gazaq; cedat.

Conditionem accipiente Menelao, iureiurando pactum sancitur: sic incipiente Agamemnone:

ΘΟρυβησάντων δ' πάντων, Μενέφυλλος ὁ Περιπατητικὸς τοῦ Θρασυβούλου τ' Ὕλαν, Ὁρᾶτε (εἶπεν) ὡς οὐκ ἐπὶ χλευασμὸς, οὐδὲ ὕβρις ἀλλ' ἀφεὶς ὦ μακάριε τὸν δυσπάτελον Αἴαντα καὶ δυσώνυμον, (ὡς φησὶ Σοφοκλῆς) πρὸς μ' τοῦ Ποσειδῶνος, ὃν αὐτὸς εἰώθειν ἱστορεῖν ἡμῖν ἡττώμενον πολλάκις, ἐν ταῖς μὲν τοῦ Ἀθηνᾶς, ἐν Δελφοῖς δ' τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν Ἄργει δ' τοῦ τῆς Ἥρας, ἐν Ναξῷ δ' τοῦ τ' Διονύσου, τοσοῦτον δ' πόντα χρὸς καὶ ἀμείλικτον ὄντα τοῖς δυσημερίαις. ἐν ταῖς γοῦν καὶ νεῷ κοινωνεῖ μ' τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν ᾧ καὶ βωμὸς ἐστὶν ἀληθὴς ἱδρυμένος. καὶ ὁ Ὕλας, ὥσπερ ἡδίων γεγόμενος, Ἐκεῖνο δέ σε (εἶπεν) ὦ Μενέφυλλε λέληθεν, ὅτι καὶ τὴν δευτέραν τοῦ βοηδρομιῶνος ἡμέραν ἐξηρημένου τοῖς τῆς σελήνης, ἀλλ' ὅτι ταύτῃ δοκεῖν ἐείσαν τοῖς τῆς χώρας οἱ θεοί. πόντα, (εἶπεν ὁ Λαμπρίας) ὅσῳ τοῦ Θρασυβούλου γέγονε Ποσειδῶν πολιτικώτερος, εἰ μὴ κρατῶν ὡς ἐκεῖνος, ἀλλ' ἡττώ-

λειπει.

ὅρκοις δ' ἄνδρας ἐξαπατητέον. καὶ ὁ Γλαυκίας, Ἐγὼ μὲν (ἔφη) κ' Πολυκράτης ἀκήκοα τοῦ τυράννου λεγόμενον τ' λόγον τοῦτον· εἰκὸς δ' καθ' ἑτέρων λέγεσθαι σὺ δ' τοῖς τί τοῦτο ἐρωτᾷς; Ὅτι νὴ Δία (ὁ Σωσσις ἔφη) τοὺς μὲν παῖδας ἁρπαγάλους ὁρῶ, τοὺς δ' Ἀκαδημαϊκοὺς, λόγους ἁρπάζοντας· οὐδὲν γὰρ οἱ τοιοῦτοι σύμμαχοι διαφέρουσι τ' ἐρωτώντων πότερον ἄρτια τῇ χειρὶ στρωφῶσι τοῖς ἢ τοῖς περιττὰ συμπεπτώκασιν. ἐπιφυσᾶς οὖν ὁ Πρωτογένης, καί με καλέσας δι' ὀνόματος, Τί παθόντες (εἶπε) τοὺς ῥήτορας τούτους ῥυφῶν ἐῶμεν, ἑτέρων καταγελῶντας, αὐτοὶ δ' μηδὲν ἐρωτωμένοις, μεδὲ συμβολὰς λόγων διδόντας; εἰ μὴ νὴ Δία φήσουσι μηδὲν αὐτοῖς μετεῖναι τῆς ἐν οἴνῳ κοινωνίας, Δημοσθένους ἐπαινέτης καὶ ζηλωτὰς ὄντες, ὑδρὸς ἐν ἅπασι τῷ βίῳ μηδέποτε πιόντος οἶνον. Οὐκ ἄτοπον (ἔφη ἐγὼ) τοῦτο τοῦτον, ἀλλ' ἡμεῖς οὐδὲν αὐτοὺς ἠρωτήκαμεν. εἰ δὲ μή τι σὺ χρησιμώτερον ἔχεις, ἐγώ μοι δοκῶ προβαλεῖν αὐτοῖς ἐκ τῶν Ὁμήρου ῥητοεικῶν θέσεων μίαν ἀντινομικήν.

(Περὶ τοῦ ἐν τῇ τείτῃ ῥαψῳδίᾳ τ' Ἰλιάδος ἀντινομικοῦ ζητήματος.
Περιβλημα ιγ'.)

ΤΙνα (ἔφη) ταύτῃ; Ἐγώ σοι φράσω (εἶπον) ἅμα καὶ τοῦτοις προβάλλων. δίδω τ' νοῦν ἤδη προσέχετωσαν. ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος ὅτι ῥητοῖς δήπου πεποίηται τῷ προκλήσει οὕτως,

Αὐτὰρ ἐμὲ ἐν μέσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι.
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
Κτήματ' ἑλὼν οἴκαδε πόντα γυναῖκά τε, εἷμα δ' ἀγάσθω.

καὶ πάλιν ὁ Ἕκτωρ, ἀναγορεύων, καὶ τιθεὶς εἰς μέσον πᾶσι τῷ προκλήσει αὐτῷ. μονονουχὶ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι κέχρηται.

Ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πόντας Ἀχαιοὺς
Θεῖναι κάππεσεῖν, ὅτι φθονεῖ τῷ λυβοτείρῃ,
Αὐτὸν δ' ἐν μέσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι. Τῷ δέ κε νικήσαντι γυνὴ καὶ κτήματ' ἔποιτο. δεξαμένου δ' τὸν Μενελάου, ποιοῦνται τὰς συνθήκας ὁ ὅρκοις. δεξάμενος δ' ὁ Ἀγαμέμνων,

A
B
C
D
E
F

Εἰ μὴ κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνῃ,
Αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἀγέτω καὶ κτήματα πάντα.
Εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνει ξανθὸς Μενέλαος,
Κτήματ' ἑλὼν οὗ πάντα γυναῖκά τε οἴκαδ' ἀγέσθω.

ἐπεὶ τοίνυν οὐ νίκησε μὴ, οὐκ ἀνῄρει ὁ Μενέλαος, μεταλαβόντες ἑκάτεροι τὴν ἀξίωσιν ἀμφισβητοῦσι τοῖς τῶν πολεμίων· οἱ μὲν ὡς νενικημένου τὸν Πάριδος ἀπαιτοῦντες, οἱ δὲ, ὡς μὴ τεθνηκότος οὐκ ἀποδιδόντες. πῶς οὖν (ἔφη) τὴν δίκην ταύτην διῄτησε εἴποι καὶ διαιτήσειεν τὴν αἰτιωμένην, οὐ φιλοσόφων οὐδὲ γραμματικῶν, ἀλλὰ ῥητόρων ἔργον ὄντι φιλογραμματικοῦσι, ὥσπερ ἡμεῖς, καὶ φιλοσοφοῦσι. ὁ μὲν οὖν Σωσπις ἔφη κυριώτερον εἶναι τὸν προκεκλημένου λόγον, ὡς νόμον οὐκείνοις καὶ ἐφ' οἷς διαγωνιοῦνται κατήγγειλαν· οἱ δὲ δεξάμενοι καὶ ὑπακούσαντες οὐκέτι κύριοι γεγενήθεντες. ἡ δὲ πρόκλησις οὐ περὶ φόνου καὶ θανάτου γέγονεν, ἀλλὰ περὶ νίκης καὶ ἥττης. καὶ μάλα δικαίως. ἔδει γὰρ τὴν γυναῖκα τοῦ κρείττονος εἶναι. κρείττων δὲ ὁ νικῶν ἀποθνήσκειν δὲ πολλάκις συμβαίνει καὶ ἀγαθοῖς ὑπὸ κακῶν· ὡς ὕστερον Ἀχιλλεὺς ἀπέθανεν τοξευθεὶς ὑπὸ Πάριδος. καὶ οὐκ αὖ (οἶμαι) φαίημι Ἀχιλλέα ἥττω γεγονέναι, διότι τὴν θάνατον οὐδὲ νίκην, ἀλλ' ἄδικον δυτυχίαν τοῦ βάλλοντος. ἀλλ' ὁ Ἕκτωρ ἡττηθεὶς καὶ πρὶν ἀποθνήσκειν, μὴ δεξάμενος ἀλλὰ δείσας καὶ φυγὼν ἐπεχειρήσε τὸν Ἀχιλλέως. ὁ γὰρ ἀπειπάμενος καὶ φυγὼν, ἥττων ἀπροφάσιστον ἥττηται, καὶ συγκεχώρηκε κρείττονα τὴν δυτίπαλον εἶναι. διὸ πρῶτον μὲν ἡ Ἶρις ἐξαγγέλλουσα τῇ Ἑλένῃ φησὶ,

Μακρῆς ἐγχείῃσι μαχήσονται περὶ σεῖο·
Τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις.

ἔπειτα ὁ Ζεὺς τῷ Μενελάῳ τὴν μάχης τὸ βραβεῖον ἀπέδωκεν, εἰπών, Νίκη μὲν δὴ φαίνετ' Ἀρηϊφίλου Μενελάου. γελοῖον γὰρ εἰ τὸν μὲν πόδα οὐνίκησε πόρρωθεν ἀκοντίσας, μὴ προσδοκήσαντα μηδὲ φυλαξόμενον, τὸν δ' ἀπειπαμένου καὶ δραπετεύσαντος, καὶ καταδυόντος εἰς τὸν κόλπους τῆς γυναικὸς ἐκυλινδουμένου ζῶντος, οὐκ ἄξιον εἶναι τὰ νικητήρια φέρεσθαι κατὰ τὴν αὐτὴν πρόκλησιν οὐκείνου κρείττων φανεὶς καὶ προειρημένος. ὑπολαβὼν ὁ Γλαυκίας ἔφη, Πρῶτον μὲν ἔντε δόγμασι καὶ νόμοις, ἔν τε συνθήκαις καὶ ὁμολογίαις κυριώτερα τὰ ὕστερα νομίζεται καὶ βεβαιότερα τῶν πρώτων. δεύτεραι δ' ἦσαν αἱ Ἀγαμέμνονος ὁμολογίαι τέλος ἔχουσαι θάνατον, οὐχὶ ἥττων τοῦ κρατηθέντος. ἔπειτα οὐκείνη μὲν λόγοις, αὕτη δὲ καὶ μὴν ὅρκοις εἰπόντος καὶ πρεσβῆσαν ἀρᾶς πῖς παραβαίνουσιν, οὐχ ἑνὸς ἀνδρὸς ἀλλὰ πολλῶν ἀποδεξαμένων καὶ συνομολογούντων, ὥστε ταῦτα γεγονέναι κυρίως ὁμολογίας, οὐκείνας δ' μόνας προσκλήσεις. μαρτυρεῖ δ' ὁ Πρίαμος, μετὰ τὰ ὅρκια τοῦ ἀγῶνος ἀπιών, καὶ,

Ζεὺς μέν που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.

ἤδη γὰρ ὅτι τοῦτοις τοῖς ὁμολογίαις γεγυμνασμένας· διὸ καὶ μετὰ μικρὸν Ἕκτωρ φησὶν,

Ὅρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος οὐκ ἐτέλεσεν.

ἀτελὴς γὰρ ἔμεινεν ὁ ἀγὼν, καὶ πέρας ἀναμφισβήτητον οὐκ εἶχε μηδὲ ἑτέρου πεσόντος. ὅθεν ἐμοί γε δοκεῖ μηδὲ αἰνιγμικὸν γεγονέναι τὸ ζήτημα, ταῖς δευτέραις ὁμολογίαις τῶν πρώτων ἐμπεριεχομένων. ὁ γὰρ ἀποκτείνας νενίκηκεν, οὐ μὴν ὁ νικήσας ἔκτεινεν. ἀλλ' ἔγωγε δὲ εἰπεῖν, Ἀγαμέμνων οὐκ ἔλυσε τὴν τοῦ Ἕκτορος πρόκλησιν, ἀλλὰ ἐσαφῴωσεν· οὐδὲ μετέθηκεν, ἀλλὰ προσέθηκε, τὸ κυριώτατον ἐν τῇ κτείναι τὸν νικήσαντα θέμενος.

A *Si Paridi dabitur Menelaum sternere letho:*
Tum gazam teneat? sitq; illi Tyndaris vxor.
Fuluus Alexandrum si verò necat Menelaus,
Dardanidæ gazam reddant, Helenamq; marito.

Iam cùm vicerit quidem, non tamen interfecerit Alexandrum Menelaus, vtriq; habent quo se tueantur: cum alteri repoſcant, vtpote victo Paride, alteri reddituros negent, quia occiſus non ſit. Hęc controuerſia quomodo rectiſſimè poſſit diiudicari, & legum repugnantia tolli, non philoſophorum eſt, non grammaticorum videre, ſed rhetorum litteratorum, quales vos eſtis, & orationes tractantium. Ad hæc Soſpis: Potior, inquit, & maioris autoritatis eſt oratio eius qui conditionem obtulit, legisq; vim habet: qui verò oblatam accipiunt, ii ius addendi aliquid non habent. Conditio autem non de cæde & morte fuit, ſed de victoria. idque admodum iuſtè. Debuit enim vxor eſſe Helena præſtantioris: is autem eſt, qui vincit. Aliàs ſæpè melior à deteriore interficitur, vt poſtea Achilles periit ſagitta ab Alexandro ictus. quem nemo (arbitror) victum à Paride propter mortem dixerit, neq; victoriam Paridis ſed iniuſtam fortunæ ſortem. Hector autem ab Achille victus eſt etiam priuſquam occideretur, cùm eum non ſuſtineret, ſed fugeret præ metu. qui enim non ſubſiſtit, ſed fugit, is palàm & abſq; excuſatione victus eſt, fateturque aduerſarium ſibi virtute præſtare. Idcò primùm Iris rem Helenæ nuncians inquit:

De te proceris nunc decertabitur haſtis:
Illius vxor eris, qui vincet Marte ſecundo.

Deinde Iupiter Menelao victoriam prælii tribuit

Sanè nunc pugna fortis vicit Menelaus.

Ridiculum enim fuerit, victorem dici qui aliquem ſagitta eminus nihil metuentem, neque ſibi cauentem, in pede vulnerauerit: Menelaus non mereatur victoriæ de Paride partæ præmium reportare, cùm hic deſperata pugna profugerit, & in gremium mulieris ſubiuerit: & ex ipſa conditione qui tulerat Paris melior eo victorque probetur. Tum Glaucias hæc ſubiecit. Primùm in decretis, legibus, fœderibus, pactis ſemper poſteriora prioribus plus valere maioremq; habere autoritatem cenſentur. Poſterior autem fuit conditio ab Agamemnone perhibita, mortem victi exprimens, Deinde prior tantùm verbis, hæc iureiurando adhibito propoſita fuit, & exſecratione adiecta violatoris, non vno viro, ſed vniuerſis approbantibus: vt hoc verum & firmum fuerit pactum, illud tantùm prouocatio. Teſtatur etiam Priamus, cùm ſacramento dicto diſcedens à certamine ait,

Nouit Iupiter hoc, & cætera numina cœli,
Vtrum Parcarum triſti vis deſtinet orco.

norat enim hac lege fœdus ictum. Ideoq; Hector paulò poſt inquit:

Fœdera noſtra quidem Saturnius irrita fecit:

nam imperfectũ manebat certamen, neutro mortuo. Itaque repugnantia quidem mihi videtur pactorum eſſe nulla, cùm prius in poſteriore cõprehendatur. qui enim interfecit, vicit: non ſtatim interfecit, qui vicit. Et vt in ſumma dicã, Agamemno conditionem ab Hectore propoſitam non aboleuit, ſed explicauit: neq; mutauit: ſed adiecit quod erat potiſſimum, in necando victoriam ponens.

hæc enim est perfecta victoria, reliquæ excusationes & controuersias habent: vt hæc Menelai, qui aduersarium neq; vulnerauit neq; occidit. Vt ergo in veris legum repugnantiis iudices id amplectuntur quod nihil habet controuersiæ, obscuriore repudiato: ita hæc id pactum censeamus potius esse & plus valere, quod finem certaminis exprimit notum, & nulli obnoxium præscriptioni. Et, quod maximum est argumentum, ille ipse qui videtur vicisse, non desinens fuga elapsum quærere, sed vsquequaq; per exercitum obambulans,

Sicubi Alexandrum formosum cernere posset:

testatum fecit victoriam imperfectam esse, & non valere. nam cùm effugisset Paris, recordabatur Menelaus se dixisse:

De nobis vtrum morti sors destinat atræ,
Is pereat: reliqui bellum mox soluite pace.

Itaque necesse habuit Alexandrum quærere, vt eo interfecto certamen absolueret suo fine: quem cùm non necasset, non cepisset, nullo iure præmium victoriæ postulabat. Et quidem non vicit: quod colligere ex verbis eius potest, Iouem incusantis, & irritos suos conatus deplorantis,

Non est te superûm, genitor, crudelior vllus.
Vlcisci iam posse Parim, data damnaq; rebar:
Dissilit in manibus gladius mihi: missaq; frustra
Exiit hostilis sine vulnere corporis hasta.

ipse enim fatetur nihil esse scutum pertundere, & galeam delapsam hosti accipere, si eum non feriat & interficiat. Post hæc Musis libauimus, cumque Apollini earum duci pæanem cecinissemus, accinere libuit Eratoni lyram pulsanti Hesiodea de Musarum ortu carmina. Finito cantu Herodes rhetor, Audite, inquit. Qui à nobis auellunt Calliopam, cum regibus eam versari aiunt: non (puto) syllogismos dissoluentibus, aut declamantibus vel disputantibus, sed ista agentibus, quæ oratorum & ciuilium sunt virorũ opera. De cæteris autem Musis Cleio exornationis genus introducit: nam Klea sunt laudes, & Polymnia historia: est enim mnia, id est memoria multarũ rerum. aliquando etiam omnes tanquam in * Musas mneias vocari dicunt. Ego mihi Euterpæ etiam partem aliquam vindico: siquidem verum est quod dicit Chrysippus, ei sorte obtigisse gratiam & oblectationẽ colloquii. nõ enim minus colloquia, quàm causas forenses & deliberationes tractat orator: cùm nostra ars habeat rationes beneuolentiam captandi, patrocinandi, defendendi. maximè autem laudationibus vtimur & vituperationibus: quas si artificiosè vsurpamus, non vilia neq; parua consequimur: sin imperitè & sine arte, excidimus. Nam illud,

Proh Iupiter, cunctis quàm carus honoratusq;
*Hic mortalibus est. -- *

autem magis, vt qui in colloquiis concinnitatem habeant, persuadendi facultatem & venustatem arbitror conuenire. Tum Ammonius: Iniquum sit Herodes, inquit, tibi succensere, & * * manu Musas apprehendentibus. Amicorum enim res communes sunt. Ideò multas Musas genuit Iupiter, vt affatim omnibus bona haurire liceret. Neque enim venatu, militia, nauigatione, aut manuariis artibus omnes indigemus: eruditione & sermone opus habemus omnes,

Quicunq; terræ munere vescimur.

Itaque vnam Mineruam, vnam Dianam, vnum Vulcanum, Musas fecit multas:

A αὕτη γὰρ ἐστὶ νίκη πολυτελής· αἱ δ' ἄλλαι παραφάσεις καὶ ἀντιλογίας ἔχουσιν, ὡς ἡ τοῦ Μενελάου, μήτε βώσαντος, μήτε διώξαντος. ὥσπερ οὖν οἱ τὰς ἀληθινὰς ἀντινομίας οἱ δικασταὶ, τὰ μηδὲν ἀμφισβητήσιμον ἔχοντα παρεστήδεντα τ' ἀσαφέστερον ἐάσαντες· οὕτως οἱ τοῦδε τοῦ ἀπροφάσιστον καὶ γνώριμον τέλος ἄγουσαν ὁμολογίαν, βεβαιοτέραν καὶ κυριωτέραν νομίζειν. ὃ δὲ μέγιστόν ἐστιν, αὐτὸς ὁ δοκῶν κρατεῖν, οὐκ ἀποστὰς φυγόντος οὐδὲ παυσάμενος, ἀλλὰ περιαχόσε φοιτῶν, ἀν' ὅμιλον εἴ που ἐσταθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα, μεμαρτύρηκεν ἀκυρον εἶναι καὶ ἀτελῆ νίκην

B ἐκείνου. ἀμφεφυγότος οὖν οὐκ ἐμμενεῖν τῷ ὑπὲρ αὐτῶ εἰρημένῳ,

Ἡμέων δ' ὁπότερῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται
Τεθνάμεν, ἄλλοι δ' ἀμφαριδεῖ τε πάλεσθαι. δεῖ δὲ ζητεῖν μὴ δυάγκαιον εἶναι αὐτὸν τὸν Ἀλέξανδρον, ὅπως ἀποκτείνας συντελέσῃ τὸν τοῦ ἀγῶνος ἔργον· μὴ κτείνας δὲ, μηδὲ λαβὼν, οὐ δικαίως ἀπαιτεῖ τὸ νικητήριον. οὐδὲ γὰρ ἐνίκησεν, εἰ δεῖ τεκμαίρεσθαι τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ λεγομένοις ἐγκαλοῦντος, τοῦ Διὸς καὶ τὰς ἀποτεύξεις ὀδυρομένου,

Ζεῦ πάτερ, ὅ τις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·

C Ἦ τ' ἐφάμην πάσασθαι Ἀλέξανδρον κακότητος,
Ναῦ δέ μοι ἐν χείρεσσιν ἄγη ξίφος, οὐδέ μοι ἔγχος
Ἡΐξθη παλάμηφιν ἐπώσπον ὀξὺ βαλόν μιν.

αὐτὸς γὰρ ὁμολογεῖ μηδὲν εἶναι τὸ ἀμφαρίζειν, καὶ λαβεῖν ἀπορρύεν τὸ κράνος, εἰ μὴ βάλοι μηδ' ἀποκτείνειε τὸν πολέμιον· οὐκ τούτου κοινωνοὺς ἐποιησάμεθα τὰς Μούσας, καὶ τὰ μουσηγέτῃ Ἀπόλλωνι παιανίσαντες, συνῳσαμεθ' τῷ Ἐρατῶνι πρὸς τὴν λύραν ἐκ τῶν Ἡσιόδου τὰ περὶ τῶν Μουσῶν γένεσιν. μετὰ δὲ τὰ ᾠδεῖν, Ἡρώδης ὁ ῥήτωρ, Ἀκούετε (ἔφη) ὑμεῖς. οἱ τὴν Καλλιόπην ἀποκόπτοντες ἡμῶν, σὺν τοῖς βασιλεῦσιν αὐτὴν παρεῖναί φασιν, οὐκ δυαλύουσι δὴ τοὺς συλλογισμοὺς, οὐδὲ ἐρωτῶσι μεγάλα εἰπόντας, ἀλλὰ ταῦτα πράττουσιν ἃ ῥητόρων ἐστὶ καὶ πολιτικῶν ἔργα. τῶν δ' ἄλλων ἥ τε Κλειὼ τὸ ἐγκωμιαστικὸν προσάγει, (κλέα γὰρ ἐκάλουν τοὺς ἐπαίνους) ἥ τε Πολύμνια τὸ ἱστορικόν· ἔστι γὰρ μνήμη πολλῶν. ἐνίαχοῦ δ' καὶ πάσας ὥσπερ ἐν λείῳ τὰς μούσας μνείας καλεῖσθαι λέγουσιν. ἐγὼ δὲ μεταποιοῦμαί τι καὶ τῆς Τερψιχόρης· εἴπερ (ὡς φησι Χρύσιππος) αὐτή τι πρὸς τὰς ὁμιλίας ἐπιτερπὲς εἴληχε καὶ κεχαρισμένον. ὁμιλητικὸς γὰρ οὐδὲν ἧττον ἢ δικανικὸς ὁ ῥήτωρ καὶ συμβουλευτικός. αἱ γὰρ ἕξεις ἔχουσι καὶ εὐμηδείας καὶ σιωπηρείας καὶ

D ἀπολογίας. πλείστῳ δὲ τοῦ ἐπαινεῖν χρώμεθα καὶ τοῦ ψέγειν, ὧν τούτοις οὐ φαύλων οὐδὲ μικρῶν τυγχάνοντες, οὐ τεχνικῶς τοῦτο πράττομεν· ἀλλ' ἀπείρως καὶ ἀτέχνως, ἀσυχοῦντες. τὸ γὰρ, Ὦ πόποι ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιος ἐστιν. οὐ θεοῖς δὲ μᾶλλον ὡς τὸ περὶ τὰς ὁμιλίας εὐάρμοστον ἔχουσι, πειθὼ καὶ χάριν οἶμαι παρεσκευάκειν. καὶ ὁ Ἀμμώνιος, Οὐκ ἄξιον (ἔφη) σοι νεμεσᾶν ὦ Ἡρώδη. καὶ τοῦ χειρὶ τῶν μουσῶν ἐπιδραττομένων. κοινὰ γὰρ τὰ φίλων, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐγέννησε μούσας ὁ Ζεὺς, ὅπως ἦ πᾶσιν ἀφθονία τῶν

E καλῶν ἀφθόνως. οὔτε γὰρ κυνηγίας πολλοὶ, οὔτε στρατείας, οὔτε ναυτιλίας, οὔτε βαναυσουργίας, παιδείας δὲ καὶ λόγου δεόμεθα πολλοὶ, εὐρεσιδοῖς ὅσοι καρπὸν ἀνυόμεθα γένους. ἔνθεν Ἀθηνᾶν μίαν καὶ Ἄρτεμιν, καὶ Ἥφαιστον ἕνα, μούσας δὲ πολλὰς ἐποίησεν.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μουσῶν ὅσα λέγεται μὴ καινῶς.

Πρόβλημα ιδ'.

Ὅτι δὲ ἐννέα, καὶ οὐκ ἐλάττους οὐδὲ πλείους, ἄρα ἡμῖν φράσειας· οἶμαι δέ σε πεφροντικέναι φιλόμουσον οὕτω καὶ πολύμουσον ὄντα. τί δ' τοῦτο σοφόν; (εἶπεν ὁ Ἡρώδης) πᾶσι γὰρ ἀπὸ στόματός ἐστι καὶ πᾶσιν ὑμνούμενος ὁ ἐννεάδος ἀριθμός, ὡς πρῶτος ἀπὸ πρώτου πρώτου τετράγωνος ὤν, καὶ πρωτοτάκις πρῶτος, ἅτε δὴ τῷ ἀπαρτιζομένῳ εἰς τρεῖς ἴσοις λαμβάνων πρώτοις. καὶ ὁ Ἀμμώνιος ὑπομειδιάσας, Ἀνδρικῶς γοῦν τὴν διεμνημόνευσας· καὶ πρόσθες αὐτοῖς ἐπὶ τοσοῦτον τὸν ἀριθμόν, οὐκ δυεῖν τῶν πρώτων συνηρμόσθαι μονάδος καὶ ὀγδοάδος. καὶ καθ' ἑτέραν ὁδὸν αὖ πάλιν συνθέσιν οὐκ δυεῖν τετραγώνων τριάδος καὶ ἑξάδος ὧν ἑκάτερος, καὶ τέλειός ἐστιν. ἀλλά τί ταῦτα ταῖς μούσαις μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις θεοῖς προσῆκεν; ὅτι μούσας ἔχομεν ἐννέα· Δήμητρας γὰρ καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἀρτέμιδας οὐκ ἔχομεν. οὐ γὰρ δή που καὶ σε πείθει ὁ μούσας γεγενέναι τοσαύτας, ὅτι τοὔνομα τῆς μητρὸς αὐτῶν οὐκ τοσούτων γραμμάτων ἐστίν. γελάσαντος γὰρ τοῦ Ἡρώδου, καὶ σιωπῆς γενομένης προὔτρεπεν ἡμᾶς ἐπιχειρεῖν ὁ Ἀμμώνιος. εἶπεν οὖν ὁ ἀδελφὸς ὅτι τρεῖς ἤδεσαν οἱ παλαιοὶ μούσας· καὶ τοῦτο λέγειν ἀπόδειξιν, ὀψιμαθές ἐστι καὶ ἄγροικον ἐν τοσούτοις καὶ τοιούτοις ἀνδράσιν. αἰτία δὴ οὐχ, ὡς ἔνιοι λέγουσι, τὰ μελῳδούμενα γένη, τὸ διάτονον, καὶ τὸ χρωματικόν, καὶ τὸ ἐναρμόνιον· οὐδὲ οἱ τὰ διαστήματα παρέχοντες ὅροι νήτη καὶ μέση καὶ ὑπάτη. καίτοι Δελφοί γε τὰς μούσας οὕτως ὠνόμαζον, οὐκ ὀρθῶς ἐν μαθήματι, μᾶλλον δὲ μοιρίῳ μαθήματος ἑνὸς τοῦ μουσικοῦ τῷ ἁρμονικῷ προσπτέντες. ἁπάσας δὲ (ὡς ἐγὼ νομίζω) τὰς διὰ λόγου τοῦ διανομάς ὑπεστήσας καὶ τέχνας οἱ παλαιοὶ καταμαθόντες ἐν τρισὶ γένεσιν οὔσας, τῷ φιλοσόφῳ καὶ τῷ ῥητορικῷ καὶ τῷ μαθηματικῷ τριῶν ἐποιοῦντο δῶρα καὶ χάριτας θεῶν, καὶ τρεῖς τὰς μούσας ὠνόμαζον. ὕστερον δὲ καὶ καθ' Ἡσίοδον ἤδη μᾶλλον ἐκκαλυπτομένων τῶν δυνάμεων διαιρούντες εἰς μέρη καὶ εἴδη, τρεῖς πάλιν ἑκάστῳ ἔχουσιν ἐν αὐτῇ διαφορὰς εὕρων. ἐν μὲν τῷ μαθηματικῷ τὰ περὶ τὴν μουσικήν ἐστι, καὶ τὸ περὶ ἀριθμητικήν, καὶ τὸ περὶ γεωμετρίαν· ἐν καὶ τῷ φιλοσόφῳ τὸ λογικόν, καὶ τὸ ἠθικόν, καὶ τὸ φυσικόν· ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ τὸ ἐγκωμιαστικὸν πρῶτον γεγενέναι λέγουσι. δεύτερον δὲ, τὸ συμβουλευτικόν, ἔσχατον δὲ τὸ δικανικόν. ὧν μηδὲν ἄλλον μηδὲ ἄμουσον εἶναι, μηδὲ ἄμοιρον ἀρχῆς κρείττονος καὶ ἡγεμονίας ἀξιοῦντες, εἰκότως ἰσαρίθμους τὰς μούσας οὐκ ἐποίησαν, ἀλλὰ οὔσας ἀνεῦρον. ὥσπερ οὖν τὰ ἐννέα διαιρεῖται εἰς τρεῖς λαμβάνει τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν εἰς μονάδας διαιρεῖται τοσαύτας, οὕτως ἓν μὲν ἐστι καὶ κοινόν, ἡ τοῦ λόγου περὶ τὸ κύριον ὀρθότης, νενέμηται δὲ εἰς τρεῖς τῶν τριῶν ἕκαστον· εἶτα πάλιν αὖ μοναδικῶς ἑκάστη μίαν περιέπει λαχοῦσα, καὶ κοσμεῖ δυνάμιν. οὐ γὰρ οἶμαι τοὺς ποιηματικοὺς καὶ τοὺς ἀστρολογικοὺς ἐγκαλεῖν ἡμῖν ὡς παραλείποιμι τὰς τέχνας αὐτῶν εἰδότας οὐδὲν ἧττον ἡμῶν, ἀστρολογίαν γεωμετρίᾳ, ποιητικὴν δὲ μουσικῇ συνεμμιγνύντας. ὡς δὲ ταῦτα ἐρρέθη, πρὸς ἰατρὸς Τρύφων εἰπόντος, Τῇ δὲ ἡμετέρᾳ τέχνῃ τί παθὼν τὸ μουσεῖον ἀπεκλείσας; ὑπολαβὼν Διονύσιος ὁ Μελιτεὺς, Πολλοὺς (ἔφη) συμπαραλαλεῖ ἐπὶ τὴν κατηγορίαν. καὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ γεωργοὶ τὴν Θαλείαν οἰκειούμεθα,

φυτῶν

Quædam de numero Musarum haud vulgariter disputata.

Quæstio decima quarta.

CVR verò nouem, neque plures aut pauciores fecerit, ecquid nobis edisseres? nam id arbitror tibi esse meditatum, ita studioso Musarum, & multo in iis colendis. Quid autem, inquit Herodes, in hac re est reconditi? In ore omnes habent nouenarium numerum, & nemo non eum decantat. vt qui primum sit primi imparis quadratum, & impariter impar, scilicet quia in tres æquales diuidatur impares. Et Ammonius in lenem solutus risum: Viriliter, inquit, hæc memoria repetiisti. atque his id quoque adde, numerum hunc è primis conflatũ esse cubis vnitate & octonario: rursumq; alio modo è duobus triangulis ternario & senario, quorum vterq; etiam perfectus est. Sed quid hoc ad Musas magis quàm ad reliquos pertinet deos: vt musas habeamus nouem, Cereres, Mineruas, Dianas non item? Non enim existimo id quoque tibi persuasum esse, Musas tot esse, quia matris earum nomen totidem constet syllabis. Cùm risisset Herodes, & silentium factum esset, Ammonius nos hortatus est vt causam quæreremus. Itaq; frater meus isthæc dixit. Antiqui tres agnoscebant Musas: huiusque adferre demonstrationem apud tot tantosque viros, indocti est & inurbani. Causa fuit, nõ quam nonnulli adferunt, quòd cantus genera tria sint, diatonon nempe, chromaticum, & enharmonium. neq; termini interualla continentes, ima nimirum, media, & summa chorda. Sanè Delphi Musas sic appellauerunt, non rectè vni scientiæ, aut portioni potius scientiæ, musicæ inquam harmonicæ, id nomen accommodantes. Enimuerò prisci, vt mea fert opinio, cùm obseruassent, omnes sciẽtias & artes quæ ratione & sermone absoluuntur, in tribus versari generibus, philosophico, oratorio, & mathematico: dona hæc fecerunt trium deorum, quas Musas dixerunt. Post, & sub ætatem Hesiodi, cùm iam facultates istæ latiùs se profterent, in partes seu formas cùm diuiderent, animaduerterunt vnamquanq; tria in se continere discrimina. scilicet inesse in mathematica musicam, arithmeticam, geometriam: in philosophia differendi vim, morum & vitæ rationem, naturæ considerationem: in oratoria primùm exornationis exstitisse, deinde consultationis, vltimò iudicialem facultatem. quorum omnium cùm censerent nihil deo, Musa, meliorique principio & præside carere, bona ratione totidem Musas non fecerunt, sed agnouerunt. Sicut ergo nouenarius in tres diuiditur terniones, quorum quiuis denuò, in tres vnitates secatur: ita vnicum & commune est, orationis circa veritatem rectitudo: diuiditur autem in tria genera, quorum vnumquodque in tria singularia diducitur: quorum vnicuique sua obtigit Musa, eius fouens ornansque facultatem. Non enim puto à poëtis me & astrologis reprehensum iri, quòd earum artes omiserim: cum nobiscum hoc sciant, astrologiam geometriæ, poëticam musicæ esse adiunctam. His dictis, Trypho medicus: Quî, ait, factum est, vt nostræ arti Musæum occluderes? subiecit Dionysius Melitensis: multos tu excitas ad culpandum Lampriam. nam & nos agricolæ Thaleam nobis vindicamus,

plantarum & ſeminum bene germinãtium (hoc eſt A thallen) curam ei conſeruationemq; inſcribentes. Atqui, inquam tum ego, nõ recte hoc facitis. Vobis quippe eſt Ceres Anyſidora, & Bacchus qui arborũ curam gerens, caſtum auget frugum ſplẽdorem, vt ait Pindarus. Medicos habere Aeſculapium præſidẽ ſcimus, & Apolline Pæane vti vbiq; nuſquam Muſarum principe. Etenim verũ eſt quod Homerus ait, omnes homines deorum indigere opera, non omnes omnium. Verum hoc miror quomodo fefellerit Lampriam, quod Delphi dicunt. nimirum Muſas apud ipſos nõ neruorum, nõ ſonorum cognomines haberi: ſed cum trifariam diuiſus ſit mundus, primã B eſſe portionem ſtellarum inerrantium, ſecundam errantium, tertiam eorum quæ infra Lunam ſunt. has omnes inter ſe eſſe cõſertas ac compoſitas harmonicis rationibus, & cuivis Muſam cuſtodiæ cauſa præpoſitam, primæ hypatam ſeu ſummã, mæneten ſiue infimam, mediæ meſen, quæ iis interiecta continet, vnaq; circumducit (quantum fieri poteſt) mortalia cum diis, & terrena cum cœleſtibus. Idq; etiam Plato involuto ſenſu innuit per nomina Parcarum, alteram Atropon, alteram Lacheſin dicens. nam octo ſphærarum converſionibus, totidem nõ muſas, ſed Sirenes præfecit. Ibi excipies ſermonem Menephilus Peripateticus: Delphorum, inquit, ratio vtcunque probabilis eſt. Plato autem abſurde, qui ſempiternis & diuinis circuitibus loco Muſarum Sirenes infixerit, genios non valde humanos aut benignos: Muſas vero aut plane omiſerit, aut Parcarum affecerit nominibus, filiaſque Neceſſitatis appellauerit. Aliena enim eſt a Muſis Neceſſitas, amica iis Suada, quæ multo magis, puto, quam gratia Empedoclis intolerabilem odit Neceſſitatem. Omnino, aiebat Ammonius, quæ cauſa nos invitos & contra conſilium animi cogit facere aliquid. At neceſſitas apud deos non eſt intolerabilis, non refractaria, non violenta, niſi malis. ſed ſicvt lex in D rep. optima optimum eſt: ita diis Neceſſitas immutabilis eſt & ineluctabilis, partim quia mutatio ei non poteſt accidere, partim quia mutatam dij nolũt. Cęterũ Homericarũ Sirenũ fabula præterrationẽ nos terret. nam poeta quoq; recte per ambages ſignificauit Muſices earum vim non inhumanam neque perniciosam illam: ſed quæ hinc iſthuc abeuntibus animis, vt apparet, & poſt mortem vagantibus ingeneret amorem cœleſtium ac diuinorum, obliuionem vero mortalium, detineatque & incantet oblectando, præ gaudio ſequentes & vna circumvolantes. nam huc ad nos obſcura quędam E velvti echo Muſicæ illius perveniens, rationibus excitat & admonet animas eorum quæ iſthic ſunt: circumventas & ſtipatas carneis ſepimentis & affectionibus * Anima autem ob indolis bonitatem ſentit & meminit, itaque adficitur, vt ab inſaniſſimo amore nihil differat eius deſiderium, cupientis neque tamen valentis ſeſe corpore exſoluere. Neque tamen ego iſta plane amplector. Sed videtur mihi Plato, ſicvt axibus nomen fuſi & coli, vertebræ ſtellis: ita Sirenum quoque hæc vocabulum Muſis inſolenter impoſuiſſe, quaſi diuina Ma- F nibus annunciantes. quemadmodum Sophoclis Vlyſſes ait adveniſſe

Phorci puellas, Manibus qui iura dat.

φυτῶν καὶ σπερμάτων βλαστούντων καὶ βλαστανόντων ἐπιμέλειαν αὐτῇ καὶ σωτηρίαν ἀποδιδόντες. Ἀλλ' οὐ δίκαια (ἔφη ἐγώ) ποιεῖτε. καὶ γὰρ ἡμῖν ἐστι Δημήτηρ ἀνησιδώρα, καὶ Διόνυσος δενδρέων νόμον πολυγαθὴς αὐξάνων ἁγνὸν φέγγος ὀπώρας, ὡς Πίνδαρός φησι. καὶ τοὺς ἰατροὺς Ἀσκληπιὸν ἔχοντας ἴσμεν ἡγεμόνα, καὶ Ἀπόλλωνι παιᾶνι χρωμένους πάντα, μουσηγέτῃ μηδέν. πάντες γὰρ ἄνθρωποι θεῶν χατέοισι, καὐ Ὅμηρον, οὐ πάντες δὲ πάντων. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, πῶς ἔλαθε Λαμπρίαν ὃ λεγόμενον ὑπὸ Δελφῶν. λέγεται γὰρ οὐ φόρκυν οὐδὲ χορδῶν ἐπωνύμους γεγενέναι τὰς μούσας παρ' αὐτοῖς· ἀλλὰ τοῦ κόσμου τριχῇ παντὸς νενεμημένου, πρώτην μὲν εἶναι τὴν τῶν ἀπλανῶν μερίδα, δευτέραν δ', τὴν τῶν πλανωμένων, ἐσχάτην δὲ, τὴν τῶν ὑπὸ σελήνην. συνηρτῆσθαι δὲ πάσας καὶ συντετάχθαι κατὰ λόγους ἐναρμονίους, ὧν ἑκάστῃ φύλακα μοῦσαν εἶναι, τῆς μὲν πρώτης ὑπάτην, τῆς δ' ἐσχάτης νεάτην, μέσην δὲ, τὴν μεταξὺ συνέχουσαν ἅμα καὶ συνεπιστρέφουσαν, ὡς αὐτόν ἐστι, τὰ θνητὰ τοῖς θεοῖς, καὶ τὰ θεῖα τοῖς οὐρανίοις. ὡς καὶ Πλάτων ἠνίξατο τοῖς τῶν μοιρῶν ὀνόμασι· τὴν μὲν, Ἄτροπον· τὴν δ', Λάχεσιν· τὴν δ', Κλωθὼ C προσαγορεύσας. ἐπεὶ τοῖς γε τῶν ὀκτὼ σφαιρῶν περιφοραῖς σειρῆνας οὐ μούσας ἰσοείθμους ἐπέστησαν ὑπολαβὼν δὲ Μενέφυλλος ὁ Περιπατητικὸς, Τὰ μὲν Δελφῶν (εἶπεν) ἄλλως γέ πως μετέχει πιθανότητος· ὁ δ' Πλάτων ἄτοπος, ταῖς μὲν ἀϊδίοις καὶ θείοις περιφοραῖς αὐτὰ τῶν μουσῶν τὰς σειρῆνας ἐνιδρύων, οὐ πάνυ φιλανθρώποις οὐδὲ χρηστοῖς δαίμονας· τὰς δ' μούσας ἢ παντελεῖ πόνων πάντα πάσιν, ἢ τοῖς τῶν μοιρῶν ὀνόμασι προσαγορεύων, καὶ καλῶν θυγατέρας Ἀνάγκης. ἄμουσον γὰρ ἡ Ἀνάγκη, μουσικὴν δὲ ἡ Πειθὼ, καὶ μούσας φιλοδαμοῦσα πολὺ μᾶλλον (οἶμαι) τῆς Ἐμπεδοκλέους χάριτος, φυγεῖν δυσπλήστον ἀνάγκην. πάνυ μὲν οὖν (ὁ Ἀμμώνιος ἔφη) τὴν ἐν ἡμῖν ἀκούσιον αἰτίαν καὶ ἀπροαίρετον· ἡ δὲ ἐν θεοῖς ἀνάγκη δυσπλήστος οὐκ ἔστιν, οὐδὲ δυσπειθής, οὐδὲ βιαία, πλὴν τοῖς κακοῖς, ὡς ἐστι νόμος ἐν πόλει τοῖς βελτίστοις ὃ βέλτιστον αὐτοῖς ἀπαράτρεπτον καὶ ἀπαράβατον, οὐ τῷ μὲν ἀδυνάτῳ, τῷ δ' ἀβουλήτῳ τῆς μεταβολῆς. ἄγε μὲν δὴ Ὅμηρου σειρῆνες, οὐ κατὰ λόγον ἡμᾶς τῷ μύθῳ φοβοῦσιν, ἀλλὰ κάκεῖνος ὀρθῶς ἠνίττετο τὴν τῆς μουσικῆς αὐτῶν δυνάμιν οὐκ ἀπάνθρωπον, οὐδὲ ὀλέθριον οὖσαν, ἀλλὰ ταῖς ἐντεῦθεν ἀπιούσαις ἐκεῖ ψυχαῖς (ὡς ἔοικε) καὶ πλανωμέναις μετὰ τὴν τελευτὴν ἔρωτα πρὸς τὰ οὐράνια καὶ θεῖα. λήθην δ' τῶν ἀνθρωπίνων ἐμποιοῦσα κατέχει καὶ καταδεδεμένας· αἱ δ' ὑπὸ χαρᾶς ἕπονται καὶ συμπαρεμπολῶσιν. οὐ μὴν δ' πρὸς ἡμᾶς ἀμυδρᾶς οὖσ' ἡχὼ τῆς μουσικῆς ἐκείνης ἐξικνουμένη, λόγῳ ἐγκαλεῖται καὶ ἀναμιμνήσκει τὰς ψυχὰς ὧν τότε μὲν πλεῖστον παραλήλιπται καὶ καταπέπλασται σαρκίνοις ἐμφράγμασι καὶ πάθεσιν οὐ κρινοῖς. ἡ δὲ δι' εὐφυΐαν αἰσθάνεται, καὶ μνημονεύει, καὶ τῶν ἐμμανεστάτων ἐρώτων οὐδὲν ἀποδεῖ τὸ πάθος αὐτῆς, γλιχομένης καὶ ποθούσης λυσαί τε μὴ δυναμένης ἑαυτὴν ἀπὸ τοῦ σώματος. οὐ μὴν ἔγωγε πάντα συμφέρομαι τούτοις· ἀλλά μοι δοκεῖ Πλάτων ὡς ἀτράκτοις καὶ ἠλακάτας, τοὺς ἄξονας, σφονδύλοις δ' τοῖς ἀστέρας ἐξηλλαγμένως ἐνταῦθα καὶ τὰς μούσας σειρῆνας ὀνομάζει, ἐρεούσας τὰ θεῖα καὶ λεγούσας ἐν ᾅδου, καθάπερ Σοφοκλέους Ὀδυσσεὺς φησὶ σειρῆνας εἰσαφικέσθαι Φόρκυ κόρας αἰθρῆντος τοῖς ᾅδου νόμοις,

A Musæ autem sunt octo globis, vna locum pone terram est sortita. Quæ octo Sphærarum revolutionibus præsunt, eæ errantium stellarum adversus inerrantes & ipsarum invicem conseruant harmoniã. Vna quæ locum Lunæ & terræ interiectum custodit, atq; obit, ea mortalibus gratiæ, rhythmi & harmoniæ (quantum horum eius ipsos recipere natura sinit) indit facultatem ac rationem, & ciuilem persuadendi, qua societas humani generis adiuuetur: demulcetq; & sedat animorum tumultus, vagantesq; velvti ex auiis revocat placide & componit.

Sed quæ cara Ioui non sunt,
Consternantur, vbi audiunt
Pieridum vocem.

vt ait Pindarus. His cum acclamasset Ammonius more suo versum Xenophanis,

Ista probabiliter sunt dicta propinquaq; veris,

iussisset q; vnumquemq; suam dicere sententiam: ego paululum moratus, sicvt, inquam, Plato nominibus tanquam vestigiis deorum se facultates putat invenire: ita nos quoq; similiter imponamus cœlo & rebus cœlestibus. Vraniam Musam quæ à cœlo nomen habet. Et probabile est res cœlestes nõ multa aut varia opus habere gubernatione: quãdoquidem iis vnica & simplex causa est natura. Vbi verò multi errores, multa contra mensuram evenientia, multa delicta: eo iam octo Musæ sunt transferẽdæ, quarum alia alii vitio medicetur. Porrò cum vitæ nostræ pars alia seriis, alia iocosis rebus transigatur, & vtriq; opus sit vt hoc concinne fiat atq; moderate: seria videntur Calliope, Cleio, & Thalia, quę nos ad notitiam deorum introducit, procurare, & ad bene gerendam rem auxilio esse. reliquæ autem id quod ob imbecillitatem nostram ad immoderatum & ferum aliquid iam inclinat, non negligere, sed saltatione, cantilena & chorea modos habẽte suos, harmoniaq; & ratione temperatũ modeste excipere, atque composita oblectatione prosequi. Ego autem, cum Plato singularum actionum duo statuat principia, insitam voluptatis appetentiam, & adscititiam extrinsecus opinionem quæ bonum concupiscat: alterumque interdum affectum, alterum rationem appellet: quorum vtrunque varias rursus habeat differentias: ambo ista video magna & diuina prorsus moderatione opus habere. Nam rationis statim alia facultas est ciuilis & regia, cui Hesiodus Calliopam præficit. studium honorum Cleio maxime solet collaudare & ambitioni alacritatem addere. Polymnia discendi memorandique facultati animæ præest. itaque Sicyonii etiam vnam de tribus Musis Polymatheam dixere à multiiugo discendi studio Euterpæ nemo non considerationem veritatis de rebus naturalibus adscripserit: cum nullas vel putiores vel pulcriores vlli alii generi reliquerit voluptates & oblectationes. Quod ad cupiditates attinet, Thalia hominem de fero sociabilem facit in conuiuus. ideo qui amice & hilariter compotant, eos thaliozen dicimus, non qui per vinum culpam committant. Libationibus autem quæ fiunt concubitui, Erato interest, vt cum ratione & tempestiue is fiat persuadens, tollitq; inde voluptatis mollicie m & nimios stimulos, facitq; vt in amicitiam & fidelitatem, non in contumeliam & lasciuiam res exeat. Denique aurium & oculorum oblectatio, siue rationi magis, siue affectioni subitę congruit: siue communis amborum est: eam reliquæ duæ Melpomene & Ter-

B ἀφαίρεσις, μία δὲ τὸν περὶ γῆν τόπον ἔλαχε μόνον. αἱ μὲν οὖν ὀκτὼ περιόδοις φερομένας τὴν τῶν πλανωμένων ἄστρων πρὸς τὰ ἀπλανῆ καὶ πρὸς ἀλλήλας συνέχουσι καὶ διασώζουσιν ἁρμονίαν· μία δὲ τὸν μεταξὺ γῆς καὶ σελήνης τόπον ἐπισκοποῦσα καὶ περιπολοῦσα τοῖς θνητοῖς, ὅσον αὐταίνεσθαι καὶ δέχεσθαι πέφυκε, χαρίτων καὶ ῥυθμοῦ καὶ ἁρμονίας, ἐνδίδωσι διὰ λόγου καὶ ᾠδῆς πειθὼ πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς συνεργόν, ἐπάγουσα τὸ δεδαμασμένον καὶ κηλοῦσαν ἡμῶν τὸ παραχῶδες, καὶ τὸ πλανώμενον ὥσπερ ἐξ ἀνοδίας ἀνακαλουμένη ἐπιεικῶς καὶ καθιζᾶσα. Ὅσα δὲ μηδὲ πεφίληκε Ζεὺς, ἀτύζοντα βοᾶν πιερίδων ἀίοντα, καθ' Πίνδαρον. τούτοις ἐπιφωνήσαντος τοῦ Ἀμμωνίου τὰ τοῦ Ξενοφάνους, ὥσπερ εἰώθει, Ταῦτα δεδοξάσθω μὲν ἐοικότα τοῖς ἐτύμοισι, καὶ παρακελευσάμενος ἀποφαίνεσθαι καὶ λέγειν ὃ δοκοῖ ἕκαστον, ἐγὼ μικρὸν διασιωπήσας ἔφην ὅτι καὶ Πλάτων αὐτὸς ὥσπερ ἴχνεσι τοῖς ὀνόμασι τῶν θεῶν αὐθυποστήσεσθαι οἴεται τὰς δυνάμεις· καὶ ἡμεῖς ὁμοίως μὲν θήσομεν ἐν οὐρανῷ καὶ περὶ τὰ οὐράνια, μίαν τῶν μουσῶν ἡ Οὐρανία φαίνεται. καὶ εἰκὸς σκῆπτρα μὴ πολλῆς μηδὲ ποικίλης κυβερνήσεως δεῖσθαι, μίαν ἔχοντα καὶ ἁπλῆν αἰτίαν φύσιν. ὅπου δὲ πολλαὶ πλημμέλειαι, πολλαὶ δ' ἀμετρίαι καὶ παραβάσεις, εἰς ταῦτα τὰς ὀκτὼ μετοικιστέον, ἄλλην ἄλλο κακίας καὶ ἀναρμοστίας εἶδος ἐπανορθουμένας. ἐπεὶ δ' τὸ βίου τὸ μὲν σπουδῆς, τὸ δ' παιδιᾶς μέρος ἐστὶ, καὶ δεῖται τοῦ μουσικῶς καὶ μετρίως, τὸ μὲν σπουδάζον ἡμῶν, ἥ τε Καλλιόπη, καὶ ἡ Κλειώ, καὶ ἡ Θαλία τῆς περὶ θεοὺς ἐπιστήμης καὶ θεᾶς ἡγεμὼν οὖσα, δόξουσιν ἐπιστρέφειν καὶ συγκατορθοῦν· αἱ δ' λοιπαὶ τὸ μεταβάλλον ἐφ' ἡδονῇ καὶ παιδιᾷ, ὑπὸ ἀσθενείας μὴ περιορᾶν ἀτέμνον ἀχολάστως καὶ θηριωδῶς, ἀλλὰ ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ καὶ χορείᾳ ῥυθμὸν ἔχουσῃ, καὶ ἁρμονίᾳ καὶ λόγῳ κεκραμένοι, δι' ἡμόνως καὶ κοσμίως ἀνδέχεσθαι καὶ παραπέμπειν. ἐγὼ μέν τοι, τοῦ Πλάτωνος ἐν ἑκάστῳ δύο παράξεων ἀπολείποντος ἀρχάς, τὸν μὲν, ἔμφυτον ἐπιθυμίαν ἡδονῆς, τὴν δὲ, ἐπείσακτον δόξαν ἐφιεμένην τοῦ ἀρίστου· καὶ τὸ μὲν λόγον, τὸ δὲ πάθος ἔστιν ὅτε καλοῦντος· ἑτέρας δὲ αὖ πάλιν τούτων ἑκατέρου διαφορὰς ἔχοντες· ἑκάστην ὁρῶ μεγάλης καὶ θείας ὡς ἀληθῶς παιδαγωγίας δεομένην. αὐλίκα, τοῦ λόγου τὸ μὲν ἐστι πολιτικὸν καὶ βασιλικὸν, ἐφ' ᾧ τὴν Καλλιόπην τετάχθαι φησὶν ὁ Ἡσίοδος· φιλότιμον δὲ ἡ Κλειὼ μάλιστα κυδαίνειν καὶ συνεπιαυξῶν εἴληχεν· ἡ δὲ Πολύμνια τοῦ φιλομαθοῦς ἐστι καὶ μνημονικοῦ τῆς ψυχῆς. (διὸ καὶ Σικυώνιοι τῶν τριῶν ἁπάντων μίαν Πολυμάθειαν καλοῦσι) Εὐτέρπη δ' πᾶσιν ἀποδοίη τὸ θεωρητικὸν τῆς περὶ φύσιν ἀληθείας. οὔτε καθαρωτέρας οὔτε καλλίους ἑτέρῳ δίδωσι τῶν ἀπολαυστῶν ἀπαθείας καὶ τέρψεις. τῆς δ' ἐπιθυμίας τὸ μὲν περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἡ Θαλία κοινωνικὸν ποιεῖ καὶ συμποτικὸν, ἐξ ἀπθρώπου θηριώδους. διὸ τοὺς φιλοφρόνως καὶ ἱλαρῶς συμπίνοντας ἀλλήλοις ἐν οἴνῳ, θαλιάζειν λέγομεν, οὐ τοὺς ὑβρίζοντας καὶ παροινοῦντας. πᾶσι δὲ περὶ συμποσίαν ἀποδοῖς ὁ Ἔρως τὸ παρεῖναι μετὰ πειθοῦς ὡς λόγον ἔχουσης καὶ καιρὸν, ἐξαιρεῖ καὶ καταβέννυσι τὸ μαλακὸν τῆς ἡδονῆς καὶ οἰστρώδες, εἰς φιλίαν καὶ πίστιν, οὐ χύδην δὲ ἀχολασίαν τελευτῶσης. ἡ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἡδονὴ εἶδος· εἴτε τῷ λόγῳ μᾶλλον εἴτε τῷ πάθει προσῆκον, εἴτε κοινὸν ἀμφοῖν ἐστιν· αἱ λοιπαὶ δύο Μελπομένη τε καὶ Τερ-

C

D

E

F

psichore, ita componunt, vt altera nõ sit incantatio A quędã, sed lętitia: altera nõ prestigię sed delectatio.

Tres esse saltationis partes. Lationem, speciem, ostentationem. tum quid sit vnumquodque horum: & quid poëticæ cum saltatione sit commune. Quæstio supram decimam quinta.

DEINDE placenta, quæ pyramus dicitur * * omnibus saltando vincentibus præmium. Arbiter autem cum Menisco pædotriba decernebatur Lãprias frater. Nam pyrrichen ille commode saltabat: & manibus gesticulans in palæstra videbatur reliquos superare pueros. Cum autem saltarent multi alacrius quam artificio musico cõvenientius: duos qui probabantur, & concinnitatẽ studerent reseruare, quidam rogauerunt, vt lationem vnam ex altera saltarent. Quęsiuit ergo Thrasybulus ex Ammonio, quidnã sibi vellet nomen lationis: occasionẽq; prębuit plura ei de partib. saltationis differendi. Dicebat vero Ammonius saltationis tres partes haberi, phorã, schema, deixin (quę fortassis Latine lationẽ, speciem, ostentationem dixeris.) Saltationem .n. è motibus & habitibus (scheses ipsi vocant) certis cõstare, vt cãtilenam è sonis & intervallis. Hæc autem quies siue mansio finis est saltationis. Motibus ergo nomen lationum tribuitur: habitus siue dispositiones, species appellant, in quas motus isti desinunt, quando Apollinis, aut Panis, aut Bacchæ alicuius exprimentes formam corpore & eius dispositione (quod artis est) sic conquiescunt. Tertium, siue demonstratio id est, siue ostentatio (deixin puta) non imitatio est, sed re vera interpretatio argumenti. Equidem poetæ propriis nominibus demonstratiue vtuntur, quando Achillem, Vlyssem, cœlum, terram nominant, sicvti ea vulgo appellantur. vt autem maiorem vim verbis concilient, & imitationem aliquam exprimant: nouandis vocabulis & translationibus indulgent: quando aquas infractas scribunt κελαρύζειν & καχλάζειν & tela ferri λιλαιόμενα χρόα ἆσαι, & de pugna vbi in neutram partem inclinat victoria,

Ἴσας ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχεν.--

multas etiam compositiones nominum carmini aptant imitatione aliqua constructorum, vt apud Euripidem Gorgonicida volans sub Iouis diuum ętherem. & de equo Pindarus: Quãdo ad Alphęum corpus ἀκέντητον (stimulo non compunctum) præbuit. & de curruum concertatione Homerus:

Ἅρματα δ' αὖ χαλκῷ πεπυκασμένα καασσιτέρῳ τε
Ἵππωι ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον.--

Eodem modo in saltatione schema formam imitatur & exemplar: latio autem significat aliquem animi motum, actionemve, aut facultatem. deixes adhibent ad res ipsas manifestandas, cœlum, terram, propinquos. quod cum fit ordine quodã & numero, adfinitatem habet cum vocabulis poeticis, quæ ornate & polite efferuntur, qualia sunt,

Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἐλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἠῶ τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην.
Ἑλίκων δ' ἐξύοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες,
Δωρός τε, Ξοῦθός τε καὶ Αἰολος ἱππιοχάρμης.

Nisi enim sic habeant carmina, nimis pedestria videbuntur & male dimensa, qualia sunt:

Ἐξύοντο τοῦ μὲν Ἡρακλῆς τοῦ δὲ Ἴφιτος.
Τῆς ὃ πατὴρ, καὶ ἀνὴρ, ἢ παῖς βασιλεῖς, ἢ ἀδελφοὶ,

ψιχόρη τὰ δὲ λαβοῦσαι κοσμοῦσιν· ὥστε τὴν μὲν, εὐφροσύνη κήλησιν εἶναι. τὸ δὲ μὴ χορηγεῖαι, ἀλλὰ τέρψιν.

Ὁ πτερία μέρη τῆς ὀρχήσεως, φορά, καὶ σχῆμα καὶ δεῖξις· καὶ τί ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τίνα κοινὰ ποιητικῆς καὶ ὀρχηστικῆς.

Πρόβλημα ιέ.

ΕΚ τούτου πυραμοῦς ἐπυραντοῦν πᾶσι νικητήριον ὀρχήσεως. ἀπεδείχθη δὲ κριτὴς μετὰ Μενίσκου τοῦ παιδοτρίβου Λαμπρίας ὁ ἀδελφός. ὠρχήσατο γὰρ πιθανῶς τὴν πυρρίχην, καὶ χειρονομῶν ἐν ταῖς παλαίστραις ἐδόκει διαφέρειν τῶν παίδων. ὀρχουμένων δὲ πολλῶν προθυμότερον ἢ μουσικώτερον, δύο τοὺς εὐδοκίμους καὶ βουλομένους δυνασθῆναι τὴν ἐμμέλειαν ἀξιοῦν ἑνὶ ὀρχεῖσθαι φορὰν τὴν φορά. ἐπεζήτησεν οὖν ὁ Θρασύβουλος Ἀμμωνίου τί βούλεται τοὔνομα τῆς φορᾶς, καὶ παρέσχε τῷ Ἀμμωνίῳ περὶ τῶν μερῶν τῆς ὀρχήσεως πλείονα διελθεῖν. ἔφη δὲ τρία εἶναι, τὴν φορὰν, καὶ τὸ σχῆμα, καὶ τὴν δεῖξιν. ἡ γὰρ ὄρχησις ἔκ τε κινήσεων καὶ στάσεων συνέστηκεν, ὡς τὸ μέλος τῶν φθόγγων καὶ τῶν διαστημάτων. ἐνταῦθα δὲ αἱ μοναὶ πέρα τῶν κινήσεων εἰσί. φορὰς μὲν οὖν ταὶς κινήσεις ὀνομάζουσι, σχήματα δὲ στάσεις καὶ διαθέσεις, εἰς ἃς φερόμεναι τελευτῶσιν αἱ κινήσεις, ὅταν Ἀπόλλωνος, ἢ Πανὸς, ἢ τινος βάκχης σχῆμα διαθέντες ὀπτὶ τὸ σώματος γραφικῶς τοῖς εἴδεσιν ὀπτιμένωσι. τὸ δὲ τέλειον ἡ δεῖξις, οὐ μιμητικόν ἐστιν, ἀλλὰ δηλωτικὸν ἀληθῶς τῶν ὑποκειμένων. ὡς γὰρ οἱ ποιηταὶ τοῖς κυρίοις ὀνόμασι δεικτικῶς χρῶνται, τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Ὀδυσσέα, καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανὸν ὀνομάζοντες, ὡς ὑπὸ τῶν πολλῶν λέγονται· πρὸς δὲ ταὶς ἐμφάσεις καὶ ταὶς μιμήσεις, καὶ ὀνοματοποιίας χρῶνται καὶ μεταφοραῖς, κηλαρύζειν καὶ καχλάζειν τὰ κλώμενα τῶν ῥευμάτων λέγοντες, καὶ τὰ βέλη φέρεσθαι λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι· τὴν ἰσόρροπον μάχην, ἴσας ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχον (πολλὰς δὲ καὶ σεμνοτέρας τῶν ὀνομάτων κατὰ μέλη μιμητικῶς χρηματίζουσιν, ὡς Εὐριπίδης, ὁ πετόμενος ἱερὸν ἀνὰ Διὸς αἰθέρα χαρροφόνος. καὶ περὶ τοῦ ἵππου Πίνδαρος, Ὅτε παρ' Ἀλφειῷ σύτο δέμας ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρέχων. καὶ Ὅμηρος ὀπτὶ τῆς ἱπποδρομίας, Ἅρματα δ' αὖ χαλκῷ πεπυκασμένα καασσιτέρῳ τε, Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον) οὕτω ἐν ὀρχήσει, τὸ μὲν σχῆμα μιμητικόν ἐστι μορφῆς καὶ ἰδέας, καὶ πάλιν ἡ φορὰ πάθους τινὸς ἐμφατικὸν ἢ πράξεως, ἢ δυνάμεως, ταῖς δὲ δείξεσι κυρίως αὐτὰ δηλοῦσι τὰ πράγματα, τὴν γῆν, τὸν οὐρανὸν, αὐτοὺς τοὺς πλησίον. ὁ δὲ τάξει μὲν τινι καὶ ἀριθμῷ γινόμενον ἔοικε τοῖς ἐν ποιητικῇ κυρίως ὀνόμασι μετά τινος κόσμου καὶ λειότητος ἐκφερομένοις, ὡς τὰ τοιαῦτα,

Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἐλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἠῶ τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην. καὶ
Ἑλίκων δ' ἐξύοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες,
Δωρός τε Ξοῦθός τε καὶ Αἰολος ἱππιοχάρμης.

εἰ δὲ μὴ, τοῖς ἄγαν πεζοῖς καὶ κακομέτροις· ὡς τὰ τοιαῦτα,
Ἐξύοντο, τοῦ μὲν Ἡρακλῆς, τοῦ δὲ Ἴφιτος·
Τῆς δὲ πατὴρ καὶ ἀνὴρ καὶ παῖς βασιλεῖς, καὶ ἀδελφοὶ

καὶ πρόγονοι κλήζουσι Ἕλλας Ὀλυμπιάδα. τοιαῦτα γὰρ ἁμαρτάνεται καὶ περὶ τὴν ὄρχησιν ἐν ταῖς δείξεσιν, αἱ μὴ πιθανότητα μηδὲ χάριν μετὰ εὐπρεπείας καὶ ἀφελείας ἔχουσι. καὶ ὅλως ἔφη μεταθεῖναι τὸ Σιμωνίδου ἀπὸ τῆς ζωγραφίας ἐπὶ τὴν ὄρχησιν οἷον ποιοῦσαν καὶ θελγομένην· ὄρχησιν δὲ πάλιν, τὴν ποίησιν. ὅθεν εἶπεν οὔτε γραφικὴν εἶναι ποιητικῆς, οὔτε ποιητικὴν γραφῆς· ἃ δὲ χρῶνται τοῖς πράγμασιν ἀλλήλαις. ὀρχηστικὴ δὲ καὶ ποιητικὴ κοινωνία πᾶσα καὶ μέθεξις ἀλλήλων ἐστί, καὶ μάλιστα μιμούμεναι περὶ τῶν ὑπορχημάτων ἄμφω τὴν ἀρετὴν, τὴν μὲν τῶν σχημάτων καὶ τῶν ὀνομάτων μίμησιν ἀποτελοῦσι. δόξειε δ' ἄν, ὥσπερ ἐν γραφικῇ, τὰ μὲν ποιήματα, ταῖς γραμμαῖς ὑφ' ὧν ὁρίζεται τὰ εἴδη. δηλοῖ δὲ ὃ μάλιστα κατορθωκέναι δόξειεν ὑπορχήμασι, καὶ γεγενέναι πιθανώτατος ἑαυτοῦ δεῖσθαι τὴν ἑτέραν τῆς ἑτέρας. ὃ γὰρ ἀπέλασον ἵππον, ἢ κύνα Ἀμυκλαίαν ἀγωνιῶ ἐλελιζόμενος ποδὶ μίμεο καμπύλον μέλος διώκων. ἢ ὃ οἷος ἀνὰ δώτιον ἀνθεμόεν τε πεδίον πέταται θάνατον κεράσασα εὑρέμεν μανύων ἐλάφῳ. τὰν δ' ἐπ' αὐχένι φέροιμι ἕτερον κάρα πάντα ἕτοιμον. καὶ τὰ ἑξῆς μονονοὺ λέληθεν τὴν ὀρχήσει ἅμα θεῖναι τὰ ποιήματα. τοσοῦτον καλεῖν καὶ τὸν χορὸν καὶ τοὺς πόδας, μᾶλλον δὲ ὅλον, ὥσπερ τισὶ μηχανήσεσι ἕλκειν τὸ σῶμα τοῖς μέλεσι καὶ ἐντείνειν. τούτων δὲ λεχθέντων καὶ ἀδομένων, ἡσυχίαν ἄγειν μὴ δυναμένοις, αὐτὸς χρῶ ἑαυτὸν οὐκ ἀγαμαί τὴν ὄρχησιν οὐχ ἥττον ἢ τὴν ποίησιν ἐγκωμιάζων. ὅταν δ' ἠρώσαι, νῦν ἐλαφρὸν ὄρχημα οἶδα ποδῶν μιγνύμενον. Κρῆτα μὲν καλέουσι τρόπον, ἀλλ' οὐδὲν οὕτως ὅλως ἀπολέλαυκε τῆς κακομουσίας ὡς ἡ ὄρχησις. διὸ καὶ πέπονθεν ὁ φοβηθεὶς Ἴβυκος ἐποίησε, Δέδοικα μὴ τοῖς θεοῖς ἀμπλακὼν, τιμὴν τοῖς ἀνθρώποις ἀμείψω. καὶ γὰρ αὕτη καὶ πανδήμου τινὰ ποιητικὴν τρεψεταιεισαμένη, τῆς οὐρανίας οὐκ ἀποστοῦσα ἐκείνης τῶν μὲν ἐμπλεκτικῶν καὶ ἀνοήτων κρατεῖ θεάτρων, ὥσπερ τύραννος ὑπήκοον ἑαυτῇ πεποιημένη μουσικὴν ὀλίγην τινὰ πᾶσι τοῖς δὲ τοῖς νοῦν ἔχουσι καὶ θείοις ἀνδράσιν ὡς ἀληθῶς τιμὴν ἀπολώλεκε. Ταῦτα μὲν δὴ ὦ Σόσσιε Σενεκίων τελευταῖα τῶν ἐν τοῖς μουσείοις τότε τοῦ Ἀμμωνίου τοῦ ἀγαθοῦ φιλοσοφηθέντων.

A Καὶ πρόγονοι κλήζουσι Ἕλλας Ὀλυμπιάδα. huiusmodi enim errores etiam in ostentationibus committuntur, si non probabilitatem & venustatem decoro simplicitatique adiunctam habeant. Denique Simonidis huc potest transferri dictum, vt poesis loquens saltatio, hæc tacita nominetur poesis. quod ille in picturæ cum poesi vsurpauit cõparatione. Quanquam profecto neq; pictura poesis vtitur opera, neque poesis picturæ: saltatoriæ arti & poeticæ maxima coniunctio & communicatio est. præcipue in carminibus quæ saltantibus accinuntur ambæ efficacem figurarum & nominum imitationem conficiunt. Videri autem potest, sicvt in pictura, poemata similia esse lineamentorũ quibus circumscribuntur formæ * ostendit autem istis hyporchematis maxime laudem sibi parauisse, & seipso superior fuisse in animis ducendis, quia altera alterius opem requirit. Nam illud,

Ἀπέλασον ἵππον, ἢ κύνα Ἀμυκλαίαν ἀγωνιῶ
ἐλελιζόμενος ποδὶ μίμεο καμπύλον μέλος διώκων,

aut illud:

οἷος ἀνὰ Δώτιον ἀνθεμόεντε πεδίον πέταται
θάνατον κεράσασα εὑρέμεν μανύων ἐλάφῳ.
τὰν δ' ἐπ' αὐχένι φέροιαν ἕτερον κάρα πάντα ἕτοιμον,

& quæ sequuntur. tantum non enim videntur hæc poemata dispositionẽ saltationis prouocare, & pedes manusque, atq; adeo totum corpus quasi funiculis quibusdã cantu suo trahere & intẽdere, quod his cantatis quiescere & continere se non possit. Ipse quidem non veretur haud leuiore instinctu ad saltationem quam ad poesin ferri. & cum senuerit,

Nunc facilem saltum noui pedum admiscere inquit.

Cretensem vocant modum. Enimvero nulla maior deprauatio musicę vllam partem occupauit nostra ætate, quam saltationem. ideoque ei id accidit, quod metuẽs Ibycus dixit: Metuo ne aliquo aduersus homines delicto honorem ab hominibus redimam. Etenim saltatio adscita ad sodalicium vulgari quadam poetica, societate cœlestis illius poeseos amissa, in stultis & attonitis theatris obtinet tanquã tyrannus, subiugata sibi quadam exili musica: omnem autem apud prudentes & diuinos viros perdidit re vera honorem. Hæc fere, Sossi Senecio, sunt vltima eorum quæ tunc in Museis apud bonum Ammonium fuere disputata.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ Ερωτικός.

ΕΝ Ἑλικῶνι φῆς, ὦ Αὐτόβουλε, τοὺς περὶ ἔρωτος λόγους γεγενῆσθαι, οὓς εἴτε γραψάμενος εἴτε καὶ μνημονεύσας, τῷ πολλάκις ἐπανερέσθαι τὸν πατέρα, νυνὶ μέλλεις ἡμῖν δεηθεῖσιν ἀπαγγέλλειν. ἐν Ἑλικῶνι παρὰ τὰς μούσας, ὦ Φλαουιανέ, τὰ ἐρωτικὰ Θεσπιέων ἀγόντων (ἄγουσι γὰρ ἀγῶνα πενταετηρικὸν, ὥσπερ καὶ τὰς μούσας, καὶ τῷ ἔρωτι, φιλοτίμως πάνυ καὶ λαμπρῶς.) οἶσθα οὖν ὅσον μέλλομεν δεῖσθαι πάντες οἱ περὶ τὴν ἀκρόασιν ἥκοντες;

PLVTARCHI EROTICUS, hoc est Amatorius liber.

FLAVIANVS. In Helicone ais Autobule sermones de amore fuisse habitos, quos vel conscriptos abs te vel memoria comprehensos, quod de iis subinde è patre quæsiuisti, nunc nobis rogatu nostro es enunciaturus. AVTOBVLVS. In Helicone apud Musas, Flauiane, Amatoria agentibus Thespiensibus. nam certamen quinquennale celebrant vt Musis, ita etiam Amori, magnifice admodum & splendide. FLAV. Scisne quid petituri abs te simus? quotquot ad audiendum confluximus?